

VERSCHIJNT MAANDELIJKS

PAoUB
35

CQ-NVIR

ORGaan DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME

4e JRG. - SEPTEMBER 1937 - No. 9

betrouwbaar

en

billijk

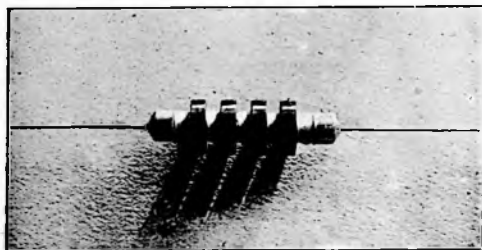
zijn de

- BESRA In- en Uitgangs transformatoren
- BESRA Verhuistransformatoren 60—1000 Watt
- BESRA Gloeistroom transformatoren
- BESRA Plaatstroom combinaties
- BESRA 20 Watt B. versterkers
- BESRA „Exponent” Luidsprekers

PRIJSCOURANT WORDT OP AANVRAGE GRATIS TOEGEZONDEN

VERKOOPKANTOOR METRO-RADIO

Postbus 68 - Amsterdam (O.) - Telefoonnummer 54371

RADIO „AP”

Transformatoren, op elk gebied

Bandmicrofoons

Kwarts Kristallen

Zend-H.F. Sm. Spoelen
250 m.A.

Wikkel Inrichting, voor
doorgeslagen luidspre-
kers, tralo's, sm.spoelen
etc.

1e MIDDELLANDSTR. 53a
R'DAM - TEL. 33963

W. A. HOLLESTEIN - RADIO-ELECTRA

JAN HENDRIKSTRAAT 21 - TELEFOON 113819 - DEN HAAG

● RUIME KEUZE

Zoekt U **KWALITEITS ONDERDEEL**
van de meest vooraanstaande radio-industrieën?

Wij hebben ze in voorraad!

VARLEY - GELOSO - MEGATRON - BESRA, enz. enz.

Q-Q-NVIR

ORGaan DER NEDERLANDSCHE VEREENIGING VOOR INTERNATIONAAL RADIOAMATEURISME
VERSCHIjNT MAANDELIJKS 4e JRG. . SEPT. 1937 . No 9

Onder redactie en administratie der N.V.I.R.

REDACTIE-COMMISSIE: PERZIKLAAN 14, 'S-GRAVENHAGE

SECRETARIAAT, PENNINGMEESTER en EXPERIMENTEELE AFDEELING: Postbox 150, Giro 153054
Den Haag — TRAFFIC-DEPARTMENT: Prins Hendrikklaan 86, Utrecht. — QSL-BUREAU: Postbox 400, Giro
192268, Rotterdam. — IJKBUREAU: J. Ph. Tulleners, Oranjeskade 13, Voorschoten. — VERKOOP-BUREAU:
J. L. Thissen, Giro 10448, Nassaustraat 36, Venlo. — STATISTISCH BUREAU: Loopschans 74, Breda. —
BIBLIOTHEEK: Stationsstraat A 121 I, Etten (N.B.)

Het auteursrecht op den volledige inhoud wordt voorbehouden volgens de Wet op het Auteursrecht van
23 September 1912, Sibl. 308.

◆ Lidmaatschap N.V.I.R. f 3.50 per jaar ◆

HET 3DE 5 METER RELAY DER N.V.I.R. DOOR NEDERLAND OP 28 EN 29 AUGUSTUS 1937

Relay van Schiermonnikoog tot Vaals en Hasselt voor 100 %
geslaagd. Shack-QSO's over 50 km. Diverse stations door het
heele land en in België gehoord.

Een vlaag van enthousiasme is over
radio-Nederland gegaan naar aanlei-
ding van de resultaten van ons derde
5 meter relay!

Zooals we verleden jaar aanmerkelijk
groter successen boekten dan tijdens
het eerste relay in 1934, hebben ook
dezen keer de resultaten die van het
vorige relay ver overtroffen.

De climax valt duidelijk op bij het
rangschikken der uitslagen van de drie
relaytests in chronologische volgorde.

1934. 1e Relay geslaagd van Noord-
wijk tot Budel, bij de Belgische grens.
Grootste dx: Scheveningen-Etten.

1936. 2e Relay geslaagd van Vaals
via Breda, Rotterdam en Haarlem naar
Zaandam, met verlenging door het
Gooi tot Utrecht. Grootste dx: Rotter-
dam-Vaals. Shack-QSO's over 20 km.

1937. 3e Relay geslaagd van Vaals
via 3 routes (Nijmegen, 's-Hertogen-

bosch en Rotterdam) tot Schiermonnik-
oog. Hooge, zoowel als shackstations
door het geheele land gehoord. Shack-
QSO's over 50 km en meer.

Opmerkelijk is verder, dat dit jaar
practisch alle deelnemende stations
aansluiting konden krijgen op een van
de relay-routes.

Tevens blijkt dat, waar er het vorig
jaar slechts enkele oms waren, die met
meerdere provincies werkten, dit jaar
bijna ieder station „over de grens van
zijn betreffende provincie is geweest”.

Het meest verheugende is wel het
grote succes, dat verschillende shack-
stations geboekt hebben.

Ongetwijfeld dat verbetering der
apparatuur, de meerdere routine der deel-
nemers en meer vooruit- of liever ge-
zegd meer omhoogstrevende antenne-
aanleg de doorslaggevende factoren
waren, die zulks mogelijk maakten.

In ieder geval zijn we ons ideaal, om van shack tot shack dagelijks te kunnen werken, weer een heel stuk nader gekomen.

De veelzijdige waarde van het relay speciaal in dat verband ligt dan ook voor de hand.

1. *Het aantal deelnemers en de overblijvers.*

Doordat de deelnemers ieder jaar weer enthousiast zijn over de behaalde resultaten, zoowel als over de geneugten van het gemeenschappelijk experiment, steken zij anderen aan en breidt hun aantal zich jaarlijks uit. Het aantal overblijvers, d.w.z. de oms die continu met 5 m bezig blijven, wordt evenredig groter en ook dit is een belangrijke factor om het „van shack tot shack door PA” meer kansen te geven.

2. *De condities gedurende 24 uur.*

Doordat het relay vraagt om alles op alles te zetten en gedurende een heel etmaal zonder onderbreken te werken, krijgen we waardevolle gegevens over mogelijke conditie-variëaties. Onze aandacht wordt gevestigd op bepaalde tijden, waarin de condities het gunstigst zijn of althans kunnen zijn. Misverstanden, gewekt door condities-ervaringen op andere banden, waarop de voortplanting aan heel andere wetten onderhevig is, worden tevens door zo'n een 24 uur test uit den weg geruimd.

3. *Verband hoge stations en shackstations.*

Goed ook moet men zien het belang van de samenwerking tijdens het relay tusschen de hoog opgestelde stations en de shackstations. De hoog opgestelde stations geven gedurende de heele 24 uur den geur en de kleur aan den 5 m aether. Steeds zijn er daardoor signalen te hooren en in een wijden cirkel om hun standplaats heen te werken door shackstations. Hoe bemoedigend kan het zijn, als men direct bij het begin signalen hoort en direct gelegenheid heeft QSO's te maken. De animo wordt daardoor al terstond vergroot en de

aandacht gescherpt voor eventueel zwakkere, verder verwijderde, shackstations.

4. *Saamhoorigheid.*

Betreffen de vorige punten de 5 m communicatie zonder meer, er is nog een voorname factor, die het relay van bijzondere betekenis doet zijn voor ons clubleven en wel de overtuiging, dat men dien dag niet individueel maar collectief bezig is. Het bewustzijn, dat men op anderen rekenen kan en ook dat men op zijn beurt onmisbaar is voor het succes van anderen, doet een gevoel van saamhoorigheid ontstaan, hetwelk wij als amateurs niet genoeg op prijs kunnen stellen.

Het relayeeren der codes.

Drie codes zijn langs practisch alle routes doorgegeven, n.l. INSEL van PAoSF te Schiermonnikoog, TUGNY, het door de RCD heeren geïnspireerde codewoord van XPAoGH te Vaals en FUNNY van ON4ZA te Hasselt. Het valt op, dat dit jaar de vlotste relayroute niet over Rotterdam en den Haag liep, maar zoowel over Nijmegen als over 's Hertogenbosch naar het Gooi, vandaar of rechtstreeks naar Friesland, of via Noord Holland in noordelijke richting. Tijdens de goede condities bleek het mogelijk het relay nog eens in 2 stappen te herhalen, n.l. van GH naar IR en van dezen naar WL. Het noordelijke codewoord werd, nadat het in het zuiden aangekomen was, opnieuw via een andere route naar het Noorden doorgegeven.

Door PAoWL werd nog de code FRISO gestart, die echter teruggenomen werd, toen SF op het appél verscheen, terwijl door XPAoQQ nog VUROS doorgegeven werd, hetwelk echter te laat in het Gooi en bij PAoDS arriveerde om nog naar de Friezen te kunnen worden doorgegeven.

DX verbindingen.

Uitgezonderd de Belgen ontbraken de buitenlanders geheel en al. Wel jammer, maar volgenden keer beter. Zoowel de RSGB en de REF, als de USKA en de

EDR waren tijdig gewaarschuwd, maar verslagen, ook geen negatieve rapporten, kwamen niet binnen.

Wat verder de dx verbindingen betreft, er zijn zooveel QSO's gemaakt over 100 à 150 km en zelfs langere, dat het memoriseeren in deze rubriek een herhaling zou zijn van de lijst, die verschijnt en waar op alle afstanden aangegeven zijn.

Het ontvangstrecord werd dezen keer gevestigd door ON4AP, die den recordhouder van het vorige jaar PAoSF logde om 11.07 uur 's Zondagsmorgens. Geen slecht resultaat voor de 5 watjes van SF.

Hier volgen nog eenige gemaakte verbindingen tusschen shackstations over afstanden boven de 30 km.

WL—PV	WG—EE
YQ—ON4AP	PV—EE
OF—ON4ZA	BN—EE
HB—ON4ZA	MF—PV

terwijl de ontvangstrapporten van shackstations door andere oms in hun QRA legio zijn.

De condities.

Vergelijking van de condities met die van verleden jaar is natuurlijk moeilijk, uit een oogpunt van beter of slechter. O.i. zijn ze zeker niet slechter geweest, getuige de diverse fb shackverbindingen en de formidabele sterkten waarmee de

Centrum-stations IR, PV en XF door het geheele land gelogd zijn, evenals de Friesche stations RA en WL. Wel valt er een parallel te trekken aan de tijden van de beste condities, n.l. dat in het algemeen gedurende den namiddag de condities weer aanmerkelijk terugliepen.

Bij het naslaan van de diverse logs concluderen we als volgt:

In de avonduren, vanaf ca. 19.00 AZT, liepen de conds geleidelijk op; om ca. 21.30 begon de ontvangst over grootere afstanden. Tegen ca. 23.00 waren verschillende sigs, die om 18.00 nog r2—r3 gerapporteerd werden, opgelopen tot r6 à r8. Des nachts bleven de condities goed, hoewel na ca. 01.30 geweldige ups en downs gerapporteerd werden. (Tijdens QSO wegzakken van r7 signaal tot r2 en 5 minuten later opnieuw r7). Interessant waren enkele gevallen, waarbij de sigs uit Oostelijke richting sterk terugliepen, (gedurende korten tijd), terwijl ondertusschen de Noordelijke sigs sterker werden.

Van de ochtenduren wordt in de meeste logs de tijd van 06.00—08.00 als zeer goed gekenmerkt, terwijl er, in het Zuiden vooral, een inzinking geconstateerd werd tusschen 08.00 en 09.00.

Tot 11.00 bleven de conds zeer goed met nog een formidabel oploopen van ca. 11.00—13.00, daarna geleidelijk verminderend tot ca. 15.00, waarna slechtere condities heerschten.

DE DEELNEMERS AAN HET WOORD

Al was CQ zoo dik als ons examenboek, dan nog zouden we ruimte te kort komen om letterlijk weer te geven wat de relayeers ons aan bevelende teksten bij hun logs deden toekomen.

Enthousiasme over gemaakte QSO's en opgekropt leed over QRM van de buurstations, gewaagde conclusies betreffende de condities enz. enz., ziedaar eenige grepen uit de talloze onderwerpen, die aangeroerd werden. Ook ontbrak het niet aan goede raadgevingen en toekomstplannen. Van een en ander bieden we hierbij een extract aan

onze lezers aan, waaruit, naar we hopen, duidelijk zal blijken hoe de Hollandsche en Vlaamsche oms reageerden op het relay.

Het typische codewoord INSEL, door bijna ieder station ontvangen, verraadde onomwonden de aanwezigheid van PAoSF, die ook dit jaar weer op zijn post, den Zuider vuurtoren te Schiermonnikoog, opgesteld was. Wegens gebrek aan wisselspanning werd gewerkt met batterijen en in de nachtelijke uren werd gelogd bij het licht van een zaklantaren, waardoor het log, volgens SF niet bepaald aan duidelijkheid

heeft gewonnen. Als mede-operators waren aanwezig de secretaris der Friesche afd. om Jonkman en Dr. Huizing uit Groningen. „Dit jaar werden verschillende QSO's gemaakt en in aanmerking genomen de beschikbare input en verschillende moeilijkheden kunnen we hier met de resultaten m.i. wel tevreden zijn,” schrijft SF. „Jammer dat uit richting Groningen niets gehoord werd, hoewel eenige malen de beam in die richting werd gedraaid, ook om te zenden.” Door een defecte lamp was het noodig de input van 12 op 5 W terug te brengen....

Van de Groningsche oms BF en IH, vastbesloten om van de partij te zijn, werd zowel tijdens het relay, als per logsheet na het relay, niets gehoord. Hallo BF je dacht zeker te kunnen volstaan met je relay per motorfiets door PA? (De visuele QSO's overigens door „de schakels” ten zeerste geapprecieerd).

Had verleden jaar SF de alleenvertegenwoordiging voor het Noorden, dit jaar lieten de Friezen zich niet onbetuigd en zorgden zelfs voor de groote verrassing door niet alleen „transatlantische” (dx over de Zuiderzee) QSO's te maken, maar ook praktisch door het heele land gehoord te worden. Het dient dan ook gezegd, dat deze oms geen half werk doen. Als wij, Hollanders en Zuiderlingen, trotsch zijn op een totaal hoogte van 18 à 20 meter voor den 5 m straler op ons huis, dan zeggen de Friezen: Fryslân boppe en ze hangen den straler nog 5 meter hooger. Dat ze dit het gewoone werk ter wereld vinden, blijkt uit het verslag van PAORA te Oosterbie-ruim:

Zoo was dan Zaterdag 21 Aug. met de onmisbare hulp van om Terpstra de antenne geplaatst; dit was nu geworden een halve golf straler opgesteld boven in mijn antennemast en konden we een hoogte bereiken tot top straler van 23.50 meter; de feeders waren tot spoel zender 21.25 meter lang, zonder eenige afstemming op het geheel.

Op Zondag 22 Aug. werd met proefuitzendingen begonnen, en was het wachten op rapport; hiervoor geen geduld hebben de, zijn we des avonds nog met den ontvanger op stap gegaan, per fiets.

De zender kreeg een input van 9 W en werd met een doorlopend signaal gemoduleerd. Deze proef slaagde uitstekend; op 7 km afstand hadden we nog een ontvangst van r6 tot r7; het signaal was op 5 à 6 m van de koptelefoon nog hoorbaar. Als antenne werd een draaide van pl.m. 1.25 m gebruikt, welke vanaf den ontvanger tot den grond neerhing.

Ook kreeg ik na de uitzending van Maandag des Dinsdags nog een rapport van om oAPX welke me met r8 in Huizum had

ontvangen en konden we vol goeden moed het relay tegemoet gaan.

1600 uur Zaterdag 28/8, het uur van aanvang, zijn we present. De andere ops oHP en oRF zijn ook reeds gearriveerd en de eerste test wordt den aether ingeslingerd. Aan de ontvangst-zijde krijgen we reeds spoedig resultaat doordat IR en XF gelogd worden.

Te 20.50 hooren we om WL (met aan de key FF) in QSO met XPAoDS, welk QSO door ons met volle belangstelling wordt gevolgd, temeer daar dit als Noordelingen ons eerste 5 m dx beteekende. Weer even later hoorden we hetzelfde station dx maken met XF, fb om's.

Om 22.40 komt een nieuwe ster in den aether en komt PAoPV met een goede sterkte r6 tot 7 binnen. Ook dit station is door ons geregeld met goede sterkte gehoord. Deze om kreeg IR aan den haak.

Na 23.00 uur test kreeg ik (HP en RF waren reeds vertrokken) op een gegeven CQ XPAoDS in de telefoon, die mij aanriep.

Dit QSO is ten deele verdrongen in QRM van WL die PV zat te werken. Toch was ik ingenomen met mijn eerste dx, al kon het niet ten volle tot zijn recht komen.

00.05 uur komt XPAoXF goed hoorbaar door met zijn test. Is door mij een paar keer aangeroepen, evenwel zonder succes.

Op een CQ door mij gegeven te 1.40 komt tot mijn verbazing XPAoXF mij oproepen; de ontvangststerkte is aan deze zijde niet groot, n.l. rst 328 maar door het mooie toontje dat deze om bezigt is hij nog goed te werken en worden over en weer de code's uitgewisseld.

's Morgens werd nog een dx QSO met XPAoIR gemaakt, HP was toen bij ons aan den sleutel en waar deze om juist door de YL was losgelaten kwam de barometer bij hem van veranderlijk op mooi weer te staan! 's Middags liepen de condities sterk terug, te 16.00 uur is nog een poging door ons gedaan om APX te werken, doch zonder succes.

Nog een uurtje is doorgeluisterd, waarin niets meer wordt gehoord, waarna wij ook uit een wereld van sissen en suizen naar een vrediger oord zijn verhuisd, zeer tevreden zijnde over de bereikte resultaten.

Ook PAoWL werkte vanuit zijn QRA en maakte in de week vóór het relay even een antenne, waarvan de tophoogte 25 meter boven den beganen grond werd (feeders 20 meter lang). De straler is een halve golf met er achter een reflector. Door de haast was er geen tijd meer om het gloeilampje, dat ter afregeling in den straler was opgenomen, te verwijderen. De input was 40 watt in een F-410 in ultra audion schakeling, terwijl door een 150 watt modulator de zender met toontelegrafie in-

geënt werd. „Over de resultaten zijn we zeer tevreden,” schrijft WL, en ook FF, de second opr is enthousiast! 't Was soms ook fb, net het scheepsconcert op 600 m! Jammer dat mijn nieuwe ontvanger, een 1-V-2 met aparte quenchlamp niet op tijd klaar was, had anders vast nog veel meer kunnen doen. Ondertusschen is deze klaar gekomen, het wachten is nu op sigs, vandaar dat ik ook de tx en de antenne in bedrijf houd voor meerdere dx proeven. Voorloopig Zaterdagavond en Woensdagavond van 23.00 tot 24.00 AZT. Zeg het voort pse. Het 5 m vuurtje moet nu aangehouden worden vanuit de „shacks”.

Uit ontvangsttechnisch oogpunt werd een interessant rapport ontvangen van PAoHC uit Beetsterzwaag, daar deze om met een normaal teruggekoppelden ontvanger werkte zonder quench-oscillator. Aangezien HC alle Friesche stations benevens XF heeft gelogd, zijn de resultaten goed te noemen. Hier volgen de opmerkingen van den opr: „De gebruikte apparatuur was als volgt:

Antenne: Dit was een afgestemde antenne, met ruim $2\frac{1}{2}$ meter lange ontvangantenne en afgestemde feeders tot aan den ontvanger, verticaal. Het hoogste punt was 0,17 meter boven den begane grond. De antenne was capaciteef met den ontvanger gekoppeld.

Ontvanger. De gebruikte ontvanger was niet volgens het gebruikelijke recept een super-regeneratieve, doch een gewone 1-V-1-wisselstroomontvanger, volgens het schema, hetwelk door PAoAPX is beschreven in CQ No. 27 van 1936. Deze ontvanger heeft uitstekend voldaan, al was het, met het oog op het gebruik van den ontvanger wenschelijker geweest, dat de stations gewoon met c.w. hadden gewerkt. (hi)

De ontvang-sterkte van de verschillende stations was over het algemeen zeer behoorlijk (r5 tot 8), beoordeeld naar de draaggolfsterkte. Het gemoduleerde signaal was soms echter ook zeer goed en meestal met een sterkte van r4—6 neembaar. De neembaarheid hing echter veel af van de constantheid van de draaggolf.

Volgens mijn waarnemingen waren de condities in den loop van het etmaal nog al wisselvallig. Gedurende de avonduren en den nacht, dus toen het geheel donker was, was de signaalsterkte beduidend grooter dan overdag.

De ervaringen met mijn ontvanger zijn van dien aard, dat ik het andere ook kan aanraden, de proef er eens mee te nemen, vooral wanneer de zenders ongemoduleerd werken. De verbindingen moeten echter zeer kort worden gehouden, terwijl de terugkoppeling zeer fijn regelbaar moet zijn. De bandspreiding is voldoende.

Ik hoop, dat bovenstaande gegevens van nut mogen zijn.

Een volgend jaar hoop ik ook aan de uitzendingen mee te kunnen doen.

De geestelijke vader van bovengenoemden ontvanger, PAoAPX, was ook op het appél, maar had het ongeluk in een situatie te werken, waarin hij naar de Zuid- en Westzijde afgeschermd was. Wel kon hij vlot met SF werken en werd gehoord door HC terwijl de veel kleinere afstand in Westelijke richting naar RA niet te overbruggen

XPAoXO.

was. Evenzeer werd afscherming in sommige standplaatsen gemeld door het mobile station XPAoXO. Ziehier zijn ervaringen: om 9.40 werd op den dijk begonnen en hoorde hier PV en IR welke laatste QSA 5 doorkwam. Probeerde steeds een verbinding te maken wat niet lukte, energie opgevoerd tot 24 watt maar geen verbinding kunnen krijgen, terwijl IR steeds zachter doorkwam. Daarna naar de Friesche zijde van den dijk gereden maar hoorde geen noorderlingen. IR wordt steed zachter. Vervolgens naar ander zijde van den dijk gereden, terwijl steeds werd geluisterd. Op den dijk was alleen IR heel slecht te hooren terwijl voorbij de sluizen (aan den landkant van den dijk) deze direct QSO 5 doorkwam alsmede DS.

Geleerd dus dat de afsluitdijk potdicht is voor 5 m sigs en dat XO daar niet meer werkt.

De zender was de CQ-Expres; hoogspanning van Pioneer omvormer 420 volt, ongeveer 55 mils., terwijl heising werd gemoduleerd met zoemer.

(Ant. $\frac{1}{2}$ golf zepp, waarvan de hoogte (zoals op bijgaand plaatje) 8 m is. (hiermede heb ik gereden op het laatste eind van den dijk) maar het bleef staan.

Poovere resultaten, maar den volgenden keer hopelijk beter.

P.S. Waarom is het relay maar een keer per jaar? dit was een overpeinzing op den afsluitdijk.

Ook de bezetting van het station XPAoDS op den kerkstoren te Noord-Scharwoude voorzag schijnbaar moeilijkheden door afscherming en stelde daarom zoowel aan de Noord- als aan de Zuidzijde een zender op. Gaven de ops dus daarin reeds blijk van voortvarendheid, ook de activiteit was op peil, want DS was een der weinige stations die den geheelen nacht hebben doorgewerkt. Hoe het station tot stand kwam volgt uit het verslag:

R281, R290 en R128 uit Haarlem brachten een groot deel van de apparatuur mee en bedienden het station in samenwerking met PAoDS, die op den toren voor 220V had gezorgd, de antennes had gespannen en voor de rest van de apparatuur zorgde.

Zenders: 1. 14 watt-roostermodulatie-antenne zuidzijde. 2. 30 watt-Heisingmodulatie-antenne noordzijde. Beide zenders bediend door 1 sleutel.

Ontvanger: 3-lamps superregeneratief om 15.15 A.Z.T. den ontvanger ingeschakeld, en dadelijk hooren we CQ de PAoIR. Band verder leeg. We geven om 15.20 zelf CQ en werken vlot PAoXF. Terwijl met zender 2 wordt geëxperimenteerd hooren we seinen: de PAoYQ. Hierna maken we een half QSO met PAoIR: hij raakt ons kwijt. 16.50: PAoYQ, de xPAoXF. Om 17.45 is eindelijk de apparatuur geheel gereed en kunnen we continu met twee zenders werken. Ook met het Noorden wordt in den loop van den avond de schakel tot stand gebracht. Om 20.34 hooren we voor het eerst SF, dien we den volgenden morgen om 08.30 vlot gewerkt hebben (QRK8), dit was dus ons dx, QRB ca 125 km².

Ondertusschen zijn we, uit het Noorden komend, aangeland bij PAoGR, het station dat verleden jaar het meest Noordelijke punt van het relay was. Dezen keer besloot GR niet vanuit de shack te werken, maar het in hooger regionen te zoeken. „Van de gemeente Zaandam“, zoo schrijft hij, hadden PAoMDW en ik vergunning gekregen om met mijn zender in den kerkstoren te gaan. Ik schat de hoogte van den toren 40 à 50 m. Het eenige bezwaar was de bliksem-afleider daarboven; alle metalen voorwerpen waren geaard, zodat ik bang ben dat veel van onze energie daardoor nog de aarde

afvloeide. Ook gelooven wij dat de ontvangst van dx stations daardoor mislukte. Toch zijn de resultaten ons meegevallen. X-PAoXF en PAoMF knalden uit onze kop-telefoons, zoodat we maar wat rond wandelden op den torentrans, al nemende wat deze oms zoal te vertellen hadden.

PAoMDW en PAoGR (r.).

Tenslotte zal ik nog eenige bijzonderheden over de ontvangst vertellen, nml. G1 (Nijmegen) ca. 160 km, hebben we alleen Zondagochtend om 9.36 zeer goed 'gehoord', eerst CQ en daarna werkende met PAoJT. Wij ontvingen hem rs. 5.6.

De ontvangst van PAoPV in Blaricum was Zaterdagavond om ca. 20.00 zeker 2 maal zoo hard als 's middags, terwijl de ontvangst van xPAoIR ook niet steeds r6 was zooals we hem geregeld ontvingen, doch ook wel eens terug liep tot r3.

We gebruikten hier als zender een Ultra-audion schakeling, met als lamp een TB04/10. De input was 20 W. De antenne was een $\frac{1}{2} \lambda$ met $3 \times \frac{1}{4} \lambda$ feeders. De modulator werkte volgens Heising-systeem. De lamp was een E408N. De stand van de antenne was niet geheel loodrecht, doch ongeveer 30° naar beneden, dit om zoo ver mogelijk van den bliksemafleider vandaan te komen.

Wie het verslag van ons vorige relay gelezen heeft, herinnert zich allicht, hoe PAoMF er niets over te spreken was, dat hij toen alleen de honneurs voor de hoofdstad moest waarnemen. Nu hij dit jaar lang niet

de eenige was, is hij echter nog veel minder enthousiast. Wat daarvan de reden is, zult u hemzelf hooren vertellen (en u zult hem begrijpen):

Een paar dagen voor het relay kreeg ik bericht van ON4AP, dat hij mij gehoord had, en daar ik ON4AP ook een keer gelogd had waren de verwachtingen zeer hoog gespannen. Anderzijds koesterden we een groote vrees voor „local QRM“ van „foonplegende“ niet N.V.I.R.-leden. Die vrees is niet ongegrond gebleken: duplex gesprekken van meer dan een half uur, plaatjes draaiër, benevens het vruchteloos aanroepen van relay stations hebben ons heel wat ergernis gegeven en wellicht QSO's voor ons verloren doen gaan, daar vaak $\frac{1}{4}$ van den band dichtgedrukt zat. En toch... ondanks dat waren het een paar luisterrijke dagen. Wat een sensatie a's we direct als eerste xPAoR in Laren werkten, terwijl we in 1935 eerst de tweeden dag en maar heel even IR hoorden. We komen rs s5 door en ontvangen oIR rs55. Dan niet te vergeten het goote moment om 23.30: We hooren CQ de PAoWl, s5. We roepen hem aan maar WL komt terug voor oSF en we weten dus dat die schakel al vast ok is.

Het Noorden schijnt plotseling goed door te komen want we hooren PAoRA ook en WL blijft geregeld roepen aan PV in Blaricum. Met een korte onderbreking wordt 's nachts en 's morgens doorgewerkt en in den middag eindigt het ca 17.30 na QSO's met XF en PV.

Antenne: beam met reflector en director, draaibaar voor alle richtingen, hoogte plm. 22 m boven A.P. feeders: 7/4 λ input 18 W volgemoduleerd (Heising).

Bezetting: PAoMF, PAoSZ, om Kroon en om Schimmel. 't Zou niet onaardig zijn als we in Januari ook eens een relay hadden, maar dan alle deelnemers in de schak blijven, om te zien wat dan de resultaten zijn.

In alle gevallen minstens elk jaar een relay, want voor mij zijn het hoogtijdagen in m'n radiowereldje, en... er valt nog heel wat te onderzoeken en te leeren omtrent de gedragingen der 5 m golven, want ze doen toch niet heelemaal, zooals de theorie ons leert....

R115, om Schimmel, een van de assisteerende ops bij MF, luisterde tusschen zijn wachttijden, thuis met z'n eigen ontvanger. Ondanks het feit, dat hij een BCL antenne gebruikte, vanaf de dakgoot schuin naar beneden in den tuin looppend, waren zijn ontvangresultaten niet veel minder dan op de speciale antenne van MF. Een eigenaardig condities-geval beschrijft om Schimmel: „te 22.33 nam ik voor de eerste maal dx, nl. xPAoWL (rs 55 fb). Hoewel verschillende stations later nog met WL werkten, kon ik WL dien avond niet meer hooren (top condities gedurende korten tijd?).

Eerst om 00.35 hoorde ik WL weer, zijn QSO besluitend met XF. Verder ontving ik om 01.25 CQ de xPAoRA rs 44.

Verder waren in Amsterdam nog in de lucht PAoWN, JW, TSK, LK (die jammer genoeg geen log en rapport van hun bevindingen instuurden) en PAoSd, die Zaterdagavond naast de locals vlotte QSO's met XF en IR maakte, maar Zondags er niet meer door heen kon komen. Om 15 uur werd getracht de energie te verhoogen, waarbij de zendlamp sneuvelde. (Troost je SD, er zijn nog meer „relaylijken“ achtergelaten).

In Haarlem was verleden jaar de les van den plaatselijken QRM al geleerd, vandaar dat de 5 m gang in clubverband tot de conclusie kwam slechts één station, liefst op een hoog punt op te stellen, en dit om beurten te bedienen. Het resultaat van dit overleg blijkt uit het schrijven van den voorzitter MQ:

xPAoXF: Ops: LR, MQ, NP, XA, XF, XT. QRA: op waterloten te Heemstede 42 m hoog. Antenne: $\frac{1}{2}$ λ verticale Zepp met feeders 6.25 m lang.

tx: 53 in TNT schakeling met groote C en kleine L.

Input: 11.5 W, gemeten output 5 W.

Mod.: 53 in class B, mod. diepte ca. 200 %.

Opmerkingen: De naar onze meening zeer gunstige resultaten hebben ons doen besluiten om volgend jaar met groeter energie in de lucht te komen, waarvoor de zender reeds in aanbouw is. Verder was het voor het relay een bezwaar, dat in den Haag geen dergelijke post was opgesteld, waar ook gemakkelijk mee te werken zou geweest zijn”....

In ieder huisgezin, waarvan de vader, moeder, zoon of dochter een ham is, bestaat de traditie dat de laatste Zaterdag en Zondag van Augustus een „radio weekend“ is. Dan zorgt men geen logées te hebben of thuis te zijn van de vacantiereis. We willen op het geval FP niet verder ingaan maar een feit is, dat hij, hoewel dan niet thuis aan het relay deelnemende, toch althans de ontvanger had meegenomen naar Zandvoort. XF, diverse Amsterdammers en IR werden gelogd op een oude BCL antenne, die met een hoek van 45° omhoog ging tot 5 m boven het dak.

Vrijwel het laatste contact, dat we jaarlijks nog hadden met de oude gangmakers van het Nederlandsche zendamateurisme, de oms Tappenbeck in Noordwijk, was dit jaar verbroken, doordat de post Noordwijk op het dak van hun QRA niet aanwezig was. Gelukkig kwam desondanks de schakel Haarlem-den Haag voor elkaar, hoewel alle oms in den Haag vanuit hun shacks werkten. De 5 m tweeling KL en PBK, zoowel als YQ en de RCD-stations IJF en IFD waren alle present. Wel jammer, dat zij vooral de RCD-stations, nu ons eens niet een rap-

portje stuurden. Hoe dikwijls en hoe graag rapporteerden wij, N.V.I.R.-leden, aan den RCD.

PAoFLX in Delft beschrijft zijn deelname als volgt:

PAoFLX werkte tijdens het 5 m relay gedurende 22 uur; maakte in dien tijd 10 QSO's met een gezamenlijken afstand van rond 11 km.

Bij de laatst gehouden A.R.R.L. contest, maakte hij op den 7den Maart in de heift van bovengenoemden tijd 34 QSO's met een gezamenlijken afstand van rond 280.000 km!

Ook in Rotterdam was de geheele 5 m familie present: **EM**, **BK**, **XB** en **DX**, allen werkend vanuit hun **QRA**. **DX** is zeer enthousiast over de ontvangst van **ON4AP**, terwijl hij verder ook **DO**, **IR**, **OI**, **PV**, **YQ**, **QQ** en **XF** hoorde, hetgeen vooral, voorzover het shackstations zijn, een mooi resultaat is. Op den wolkenkrabber werkte dit jaar **xPAoXD** samen met **HR**. **XD** begeleidt zijn log met het volgende commentaar: **QRA**: op G.E.B.-gebouw Rotterdam 70 m hoog. Om 17.30 ongeveer waren we bedrijfsklaar. Bij de eerste stations, die gelogd werden, waren o.a. al **PAoWL** en **ON4AP** en het eerste QSO was met **4AP**. Jammer dat ook in Rotterdam nog al eens in verboden tijden gewerkt werd. . . .

Voordat we nu over den Moerdijk stappen, gaan we eerst de andere relayroute, via het Gooi en Gelderland eens na. Eerst komen we dan bij **PAoPV**, een éénmansstn. in de shack te Blaricum.

Antenne: Op het huis, hoogte 17 m, in het midden gevoede verticale dipool.

tx: Ultra Audion met 45 W input 200 à 300 % gemoduleerd met class B modulator.

Opm.: Heb van het relay gemaakt wat er van te maken was. Ten eerste heb ik veel dienst gehad tijdens de relaytijden (PV is opr. van **PCJ** en **PHI**, die bij voorkeur 's nachts en 's Zondags draaien); nochtans hulde aan PV voor zijn onvermoeibaarheid; in zijn log staat hij, 29-8, 02.00-05.00 QRT door uitzending **PCJ** op 31 m en om 05.20 hoort hij op 5 m al weer **CQ** de **xPAoGJ**, (fb! de Relay-Commissie).

Ten tweede zaten **IR** en ik zoo dicht bij elkaar dat we verschrikkelijke **QRM** ondervonden, doordat ik alleen zat had ik het erg druk en is mijn log niet steeds volledig bijgehouden, jammer, maar een volgenden keer charter ik een sec. opr.

XPAoIR het station op den watertoren te Laren, werkte met 4 ops, te weten: **PAoIR**, **CN**, **GF** en **DC**. De 16 gemaakte QSO's + nog 6 andere gehoorde stations bewijzen dat de situatie onverdeeld gunstig was. In den zender stonden 2 stuks 59 in Push Pull, (input 35 watt) die in het rooster werden gemoduleerd met een 46 in class B. De antenne was een verticale Zepp met 6.10

m lange feeders. Totaal hoogte was 70 m + N.A.P.

In iets oostelijker richting gaande komen we bij **PAoWG**, ook een shackstation, dat op goede resultaten kan terugzien, resultaten, die bovendien een toekomst ontsluiten voor het van shack tot shack werken. **WG** laat het er dan ook zeker niet bij zitten, zijn verslag staat vol plannen, maar er is ook opbouwende critiek bij: „De ops waren **WG** en ex **n-OEW**.”

QRA: in de shack te Leusden (3 km van Amersfoort)

Antenne: Vertikaal, 2 halve golven in phase. Onderende antenne op gelijke hoogte als schoorsteen (pl.m. 8 m boven grond). Begane grond pl.m. 10 m + N. A. P.

Voor ontvangst werd dezelfde antenne omgeschakeld op de rx

tx: **MO**, **FD**, **FD**, **FD** met 2 x 45 in den eindtrap in **FD** schakeling (anodes aan elkaar). Input ca. 30 W.

Mod: Heising met 2 x 6L6 in class AB1.

Hij schrijft: „De resultaten hebben onze verwachtingen ten zeerste overtroffen. Het is alleen jammer dat er zoo weinig van de deelnemende hams over de — voor evenementen als dit — zoo noodige „operating practice” beschikten. Ook liepen bij sommigen de klokken niet gelijk, anderen weer maakten onmiddellijk een eind aan een nog half gelukt QSO wanneer ze last van **QRM** kregen. Ik hoop dat we spoedig weer een relay krijgen; kan dit niet binnen een of twee maanden en dan uitsluitend van shack tot shack, dat lijkt me veel interessanter nog. In elk geval zal onze apparatuur in de allernaaste toekomst op peil gebracht moeten worden; het is me onbegrijpelijk, dat de meeste 5 meterlingen nog steeds met zelfgeëxciteerde x-mitters en superregeneratieve ontvangers werken. Als we in de toekomst alleen gestuurd werken dan kunnen de superregeneratieve-super onselectieve odingen plaats maken voor superhets. Alsdan kunnen de 400 PA's alle tegelijk in de lucht zijn, netjes 100 kHz naast elkaar op den 4000 kHz breedten band, zoodat alle **QRM** tot het verleden behoort”.

PAoKE in Amersfoort had pech en kon zich alleen maar met ontvangen bezig houden. Op het laatste moment brak de trekdraad van de antenne en bengelde alleen de katrol boven. **KE** besluit zijn verslag met: „er wordt echter aan de 5 meter verder gewerkt”.

De route nagaande, die de relaycodes naar het Zuiden volgden, komen wij bij **PAoEE**, die samen met **YY** van uit de shack te Tiel werkte; deze had ook zeer opmerkelijke resultaten, speciaal wat de ontvangst van andere shackstations betreft.

5 METER FLITSEN

Zijn conclusie is dan ook in zeer optimistische stijl gesteld (o.i. zeer juist, Relay Commissie).

Antenne: 18 m hoge hengel. (Dit is een permanente opstelling). Op dien hengel zou iedere visscher jaloersch worden.

Zender: 6L6G balans-buizenzender. Input 45 W. Phone en grafie.

Revr: push-pull detector in unity coupling.

Resultaten: Gewerkt werd met PAoWG, PAoGI, PAoIR, PAoSI, PAoON, PAoQK en PAoPV. Grootsté dx is dus pl.m. 60 km (shack tot shack).

Ontvangen: Alle Nederlandsche PA's behalve SF en KL en OPA.

Conclusie: Wij gelooven wel dat vaste PA-verbinding over 50—60 km mogelijk is indien aan beide kanten vanuit de shack gewerkt wordt.

Met PAoWG (QRB pl.m. 35 km) wordt dagelijks op 5 m gewerkt en tusschen de beide shacks staat de 40 m hoge Donderberg.

Van condities hebben we wel iets kunnen bemerken. Tegen den avond werden de stns merkbaar harder (of zou dit komen omdat het „noise level“ zakt?). Ook werden fadingperiodes van pl.m. een kwartier opgemerkt.

Een om die niet minder enthousiast was, is PAoBN, te Oosterbeek, hetgeen zeer begrijpelijk is als men zijn resultaten bekijkt. Hij schrijft:

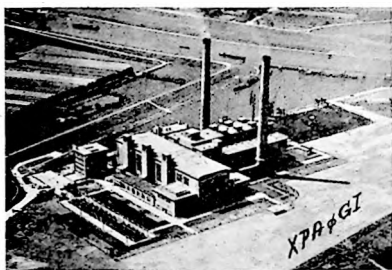
M'n verwachtingen zijn met ongeveer 200 % overtroffen! Was ca. 1 Aug op 5 m begonnen, daar PAoSA z'n vakantie in Driel — ongeveer 4 km van me vandaan — doorbrengende, eenige proeven op 5 m wilde doen. Ook maar gauw iets gebouwd wat op een zender zou lijken; ontvanger had ik al langer maar hoorde nooit wat (werd vorigen keer in Doesburg bij relay gebruikt door R253 en oSA).

De eerste uitzending kwam met fonie al r8-9 door bij SA in Driel. Veel werd de laatste week geëxperimenteerd met oGI, oEE en oWG. Slaagde er in in Nijmegen tot r8 door te komen en j.l. Donderdag r7 bij oEE in Tiel (ongev. 40 km). Vol hoop werd de antenne nog aan een iets hoogerem schoorsteen getimmerd en ziehier de resultaten, die gezien ze in huis zonder buitengewone hulpmiddelen als hooge masten, groote energie etc., zeer bevredigend te noemen zijn. Verder woon ik nog in het laagste gedeelte van het dorp en zou b.v. op den watertoren alhier, die 36 m hoog is en minstens 40 m hooger staat dan mijn huis, nog mooier resultaat zijn bereikt. Daar ik momenteel over een x-vergunning beschik stel ik mij voor gedurende September op een der laatste Zaterdagmiddagen van deze maand, b.v. van 16—21 uur, vanaf dat punt uit te zenden voor luisterrapporten en QSO.

XPAoUD, PAoSA en R253 lieten zich misleiden door de goede ontvangst van XPAoGI op een stuk snoer, dat op den grond lag. Ze werkten op de Rhedensche hei en hebben, jammer genoeg, niet met een afgestemde antenne geprobeerd om beter en meer ontvangst te krijgen.

XPAoJT, die met de oms Boers en Vink uit Eindhoven zich naar den watertoren „de Steenen Tafel“ te Arnhem had begeven, liep het niet mee. Onderweg oponthoud en een bekeuring, en een kwartier nadat ze opgesteld waren sneuvelde de zendlamp. Een snel bezoek aan PAoBN leverde op, dat deze hem zeer bereidwillig liet uitzoeken uit een enorme collectie zandlampen (ib BN). Ongelukkigerwijze waren het alleen penthodes, waaruit JT er juist een uitzocht, die het niet deed op 5 m. Om toch maar in de lucht te komen werd een reserve B406 in den zender gezet, die volop gemoduleerd met de output van den 50 W modulator toch nog enkele QSO's mogelijk maakte.

In Apeldoorn was PAoMY weer present. Uitgeclusterd werd met een 2 lamps transceiver, waarop IR, HR en GH ontvingen werden. QSO's konden niet gemaakt worden.

OGI, ops: GI en SI.

QRA: op het dak van de Centrale Gelderland.

Antenne: verticale 1/2 golf op een mast van 9.50 meter op de Centrale. Straler pl.m. 45 m boven terrein, of wel pl.m. 60 m + N.A.P.

Antenne voor ontvangst: 39 meter lang, olopend van pl.m. 50 tot pl.m. 75 m + N.A.P. aan het vrije einde.

tx: Buizenzender met een 801 en 25 W input.

Modulator: Heising class B 2 x 46.

Opm.: We kregen den indruk dat de condities vrijwel constant bleven tot Zondag 15.30, waarna een sterke daling intrad en de signaalsterkte zeer afnam. Ten slotte zij vermeld dat hoewel hier in de buurt door alle stations steeds gedurende de voor-

geschreven tijden uitgeluisterd werd, er toch overtredingen geconstateerd zijn. Ik vind het o.a. niet erg netjes tegenover de buitenlanders, dat er door een PA, in hun seinperiode, niet naar hen uitgeluisterd werd.

XPAoGH; ops: GH, WHS, R051 (om Hoogenbosch) en de oms Stigter en Penteman.

QRA: op Wilhelminatoren op den Vaalserberg.

Antenne: Vertikaal, 2 halve golven in phase.

Tx: P.P. met 2 x TC 04/10, 40 watts.

Mod: class B.

Opm: Standplaats zowel als verzorging was fb Zaten met twee tenten boven op den toren. Op alle goede QSO's werd gefuifd, waarbij R051 als toastmaster fungeerde. Zaterdag kregen we bezoek van den R.C.D. (G.H. de Munnik, PAIJC en PAIFD), die ons ter relayeering het code-woord TUBINY gaven.

XPAoBI, combineerend met om Derksen, werkte evenals verleden jaar op den St. Pietersberg bij Maastricht. Hoewel een vlot QSO met GH kon gemaakt worden, bleven, uitzonderd de ontvangst van XD, verdere resultaten uit.

XPAoOO, ops: OO en BM.

QRA: op gashouder te Eindhoven, 83 m hoog.

Antenne: halve golf, vertikaal aan 9 m langen mast.

Tx: 2 x TC 04/10 P.P. 30 W input, gemoduleerd met 2 x 59 in class B.

Opm: „De tocht naar boven was reeds een dx om trotsch op te zijn. QRM was dikwijls hevig, GH drukte de bovenste helft van den band dicht en OF het andere gedeelte. De luidspreker, die bij het inpakken naar beneden viel, werd verpletterd.

XPAoQK, in gezelschap van QY en om Lelieveld, werkte op de meelfabriek te 's-Hertogenbosch. Aan den opdracht om QSO's met Eindhoven, Nijmegen, Breda en het Centrum te maken, werd vlot voldaan en een QSO met Vaals zette den kroon op het werk. Als tegenprestatie aan de directie der meelfabriek werd de vlaggestok op het torentje voorzien van een nieuw touw.

PAoOF, in de shack te Aalst, werkte weer met zijn beam en maakte QSO's met GH en ON4ZA.

PAoHB werkte vanuit de shack te Teteringen (4 km NO van Breda).

Antenne: op 18 m hooge mast, 18 m lange feeders.

Tx: 2 x 46 in push pull input 35 à 40 W.

Modulator: i.c.w. 4 x 46 in parallel push pull B.

De ops LB en HB geven als hun meening te kennen, dat de conds zeer middelmatig waren, vergeleken bij verleden jaar.

PAoDO was het station van den zieken

huivader, hetgeen niet wil zeggen dat DO niet in de lucht was. Luister maar eens naar zijn rapport: „Nadat de ow Zaterdag en 's nachts de zaak had waargenomen, kreeg ik eerst 's Zondagsmorgens van den dokter toestemming om met een deken om, bij den straalwaaier in het zonnetje, „niet te lang" te radioën... Resultaat 1. Heftige nadjver tusschen DO-ow en DO-om wie de meeste QSO's gemaakt heeft en van wiens werken de meeste ontvangstrappen het resultaat waren.

Resultaat 2. Heftige nadjver bij de rest der PA oms, wier ow geen licentie heeft...

In Breda waren verder nog in de lucht **PAoZB** en **PAoTB**; jammer dat deze laatste om ter elfder ure verhinderd was om bij DK in Bergen op Zoom op den shacktoren te gaan zitten.

XPAoQQ, met als ops QQ, MH, FU, LF en om Minet, werkte op den vuurtoren te West-Kappelle. De Engelschen lieten het er leelijk bij zitten en bleken achteraf niet, of slechts half, uitgekomen te zijn. Desondanks was de reis naar deze standplaats de moeite waard. De QSO's met XF, YQ en vooral met GH (ca. 180 km) en ON4ZA en de andere Belgen gaven groote voldoening.

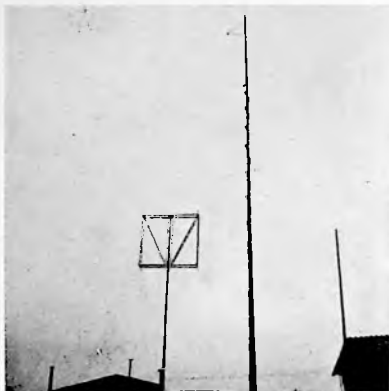
„'s Avonds kregen we nog bezoek van DK en ow, die tevens een persman in het gezelschap hadden. Om een indruk te geven van onze opstelling is het misschien interessanter om het verhaal, dat deze persman zijn lezers opdischte, gedeeltelijk weer te geven:

„Na 216 treden te hebben gedaan, bereikten wij de étage, alwaar het radio-station XPAoQQ was ondergebracht. We schrokken even en we dachten op een zolder van een radiohandelaar terecht te zijn gekomen. Het was alsof met kwistige hand oude onderdeelen over den vloer waren uitgestrooid. Maar ondanks deze chaotischen toestand drongen de morse-seinen via den luidspreker tot ons door. Men had juist verbinding gekregen met het radio-station Vaals. We maakten kennis met dhr. QQ, dat is de persoon, die in den aether zich altijd aldus aandient. We hebben dus maar direct mee ge-quiqu't en we moeten zeggen... enz., enz.

Deze rubriek zou dit jaar niet volledig zijn, als we niet onze Vlaamsche broeders mede aan het woord lieten. Lest best oms! Waar verleden jaar na het relay slechts enkele rapporten druppelsgewijs ons uit ON bereikten was het dit jaar een prettige gewaarwording, dat er nu verschillenden voor ons op den loer lagen. Om te beginnen:

ON4AP, om Godefroid te Oudenaerde, die weer een nieuw record vestigde door naast diverse andere PA's (zeer veel shackstations), nu ook PAoSf met z'n 5 W zen-

dertje te hooren. Een QRB van ruim 340 km fb oms! Over de apparatuur valt na het artikel van PBK in het vorige nummer weinig meer te zeggen, volstaan we met het slot van het log van 4AP aan te halen:

De antenne van ON4AP.

Zoals U kunt zien, beste oms, zijn dit schitterende resultaten en hoop U hiermede aangenaam te zijn.

Interessante nota. Voor de ontvangst van zenders tusschen 50 en 150 km word ik geen verschil gewaar in QRK als ik op mijn 20 m hoge vertikale „matched impedance“ of op mijn 12 m hoge „beam“-antenne luister, maar op zenders van af een 200 km ver geeft de welgerichte „beam“ een winst van een tot twee punten in QRK op de „matched impedance“; dus voor dx ontvangst; leve de „beam“!

Ik volgde de 5 m relay vanuit mijn shack,

Onze Vlaamse vrienden: van l.n.r. ON4DP, ON4DJ en ON4LV.

gelegen op den Edelaere berg op ongeveer 98 m boven den zeespiegel.

ON4TD te Gent, met als second operator ON4RKO, bepaalde zich tot ontvangstproeven en vergeleek daarbij verschillende antennes. Het slot van zijn verslag geeft het verhandelde weer tijdens een der nachtelijke QSO's, die hij afluisterde en tevens zijn conclusie omtrent de antennenproeven. De vergeleken types waren een verticale Zepp, een J-antenne (wat is dat eigenlijk TD?) en een watched impedance antenne. Nu de opr zelf aan het woord:

Jammer genoeg dat er bij nacht zoo weinig stations op hun post gebleven waren. Zij zouden samen met PAoQQ en PAoGH van al die borrels, en nog veel meer borrels kunnen praten hebben.

Ik bedoel dat dit langdurige nacht QSO tusschen PAoQQ en PAoGH hun 's-morgens borrelfrisch zal wakker gehouden hebben.

Hier was de ontvanger: '36 als detector, 37 als quench (regelbaar) en 76 als laagfrequent.

Conclusie: de beste ontvangantenne schijnt te zijn de J-antenne, met aangepaste regelbare koppeling aan den ontvanger.

Dezelfde op hun post.

De dx-uren schijnen te moeten staan tusschen middernacht en 4 of 5 uren.

ON4DJ werkte 's avonds in zijn QRA te Knocke, terwijl hij 's Zondags met 4LV en 4DP den kerktoren beklom en daar diverse deelnemers logde.

ON4ZA vormde, wat de codes betreft, het Zuidelijk uiteinde van het relay. Ook zijn code FUNNY bereikte den Frieschen oms. Van de gemaakte QSO's is het QSO met HB van shack tot shack vermeldenswaard, hoewel de QRM het ontijdig deed beëindigen. De ontvangst van PV, ook van huis tot huis, geschiedde om 22.40 's Zaterdagds.

Een uitvoerig overzicht van alle gemaakte verbindingen zal in ons volgend nummer worden opgenomen.

Oppericht: de

S. R. C.

de Shack-Relaying Club

REGLEMENT:

1. De S.R.C. stelt zich ten doel het mogelijk maken van meer 5 meter verbindingsen vanuit de shack.
2. Dit doel zal verwezenlijkt worden door:
 - a. de 5 meter amateurs te stimuleeren hun werkingsfeer vanuit de shack te vergroeten;
 - b. op vast te stellen tijden verschillende relay-routes te doen fungeeren.
3. Leden kunnen zijn die oms, die tenminste één QSO vanuit de shack gemaakt hebben met een ander shackstation op ten minste 25 km afstand.
4. Om toe te treden wordt een QSL van die verbinding naar den secretaris gestuurd, waarop inschrijving volgt.
5. In geval het betreffende tegenstation geen QSL's heeft, of weigert er een te zenden, kan men frachten op andere wijze de bewuste verbinding aan te toonen.
6. Alle deelnemers dienen te streven naar maximum resultaten, d.w.z.:
 1. Input zoo hoog als pecunia en vergunning toelaten;
 2. minstens 100 % gemoduleerde I.C.W.;
 3. zoo hoog mogelijke antennes (voorbeeld RA en WL);
 4. een flinke dosis animo.

Opmerkingen: Inschrijvingen worden vanaf het verschijnen van dit nummer ingewacht bij den voorloopigen secretaris: PA6GH, Eckhartscheweg 121, Eindhoven. Geeft U allen op oms; er zijn reeds velen, die aan punt 3 kunnen voldoen. Kunt U dat niet, ga het dan snel in orde maken.

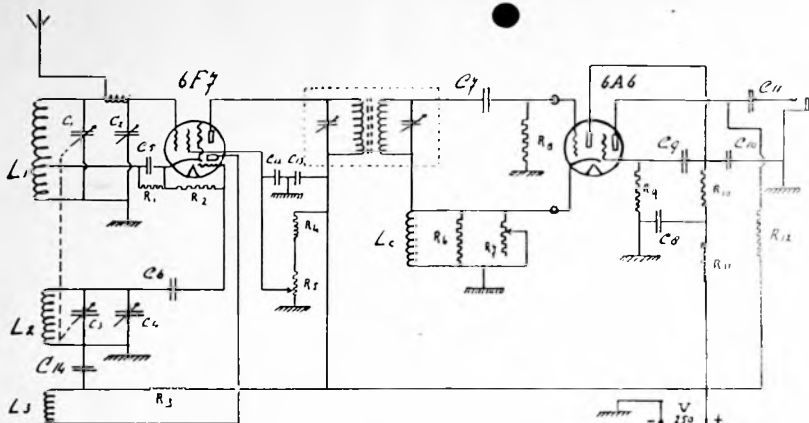
Voorloopige werkuren van de S.R.C.: 's Woensdags en 's Zaterdags van 23.00 tot 24.00 AZT (later AT). Maakt skeds! Indien gewenscht, verleent de secretaris hiertoe bemiddeling. Vergeet vooral niet (ook adspirant-leden) Uw log en nieuws te zenden aan den secretaris vóór 5 October a.s. Vermeldt ieder gehoord en gewerkt station.

Op de a.s. herfstreunie te Haarlem zal een uur van te voren of direct na afloop een vergadering van de S.R.C. belegd worden, waar eenige „prominente” leden zullen spreken. Verder zal getracht worden een certificaat van lidmaatschap te ontwerpen.

**Iedere PA kan lid worden!
Meldt U nu aan!**

Een tweelamps kortegolf Super

door PAoXG en PAoZM

C₁, C₃ 15 μ F var.

C₂, C₄ 15 μ F var.

C₅ 10.000 μ F.

C₆ 100 μ F mica.

C₇ 250 μ F mica.

C₈, C₁₁, C₁₂, C₁₃ 0,1 μ F.

C₉ 10.000 μ F.

C₁₀ 5.000 μ F.

C₁₄ 1.000 μ F

C₁₅ 25 μ F.

R₁ 500 Ω .

R₂ 100.000 Ω .

R₃ 25.000 Ω .

R₄ 30.000 Ω .

R₅ 50.000 Ω pot.m.

R₆ 1.000 Ω pot.m.

R₇ 10.000 Ω pot.m.

R₈ 5 a 10 megohm.

R₉ 250.000 Ω .

R₁₀ 25.000 Ω .

R₁₁ 20.000 Ω .

R₁₂ 50.000 Ω .

R₁₃ 250.000 Ω .

R₁₄ 500 Ω .

Op gevaar af, ons den toorn op den hals te halen van den voorvechter van de „straight set”, PAoRN, willen wij hier een beschrijving geven van een amateursuper in zijn eenvoudigst denkbaren vorm, nl. de tweelamps „Jones supergainer”, die beschreven wordt in Jones Radio Handbook.

Op het eerste gezicht leek ons het geval zeer geschikt om met het traditionele baaltje zout te worden geconsumeerd. Gedurende een paar griepigerige dagen heeft XG het echter eens in elkaar gezet en het resultaat overtrof verre zijn min of meer pessimistische verwachtingen.

De gevoeligheid van het toestelletje is zeer behoorlijk en de selectiviteit is zeer zeker beter dan van een normale I-V-I, terwijl de prijs uiterst laag is. De

resultaten/kostprijs verhouding is dus zeer gunstig.

Wat nu de werking van het schema betreft het volgende: de 6F7, een gecombineerde penthode-triode, werkt als h.f. oscillator en eerste detector. Het penthodegedeelte van de lamp wordt afgestemd op het te ontvangen signaal, terwijl terugkoppeling wordt verkregen door de kathode te verbinden aan een tap op de roosterspoel, zoodat deze kring op den rand van genereeren gebracht kan worden ter verhooging van de gevoeligheid. Het triode-gedeelte van de lamp wordt afgestemd op een frequentie, die 465 kHz verschilt van die van het inkomend signaal. Aangezien de beide lampgedeelten een gezamenlijke kathode hebben, wordt hierdoor tegelijk een koppeling tusschen

oscillator- en detectorkring verkregen. Generereen van de triode wordt bewerkstelligd door middel van de terugkoppelspoel L3, die gekoppeld wordt met den afgestemden kring L2; de terugkoppeling in het detectorgedeelte wordt geregeld door verandering van de schermroosterspanning.

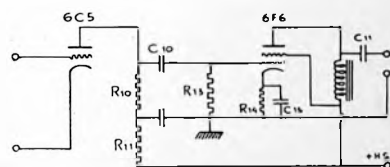
De plaat van den detector wordt aangesloten aan een ijzerkern middenfrequent transformator, die afgestemd is op 465 kHz. De door den ontwerper aanbevolen transformator is de Aladdin type A-100, die door ZM ook inderdaad is gebruikt. Een belangrijk beter resultaat geeft echter de Varley middenfrequent transformator type BP-95, die in plaats van micatrimmers, zoals de Aladdin A-100, luchttrimmers, zoals de bovendien nog de mogelijkheid biedt om gemakkelijk de bandbreedte te varieren.

De 6A6, een dubbel-triode, wordt gebruikt als teruggekoppelde detector en als laagfrequent-versterker. De terugkoppeling maakt niet alleen de telegrafische-ontvangst mogelijk zonder aparten „beat-oscillator”, maar vergroot ook de selectiviteit bij fonie-ontvangst. Bij fonie-ontvangst wordt deze detector „op den rand van generereen” gebracht, terwijl men bij telegrafische-ontvangst de lamp zoo instelt, dat deze juist genereert. Men regelt den graad van terugkoppeling door middel van den variabelen weerstand over de kathodespoel Lc. Deze weerstand, een potentiometer van 10.000 Ω met parallel hieraan een vasten weerstand van 1000 Ω geeft een zeer soepele terugkoppeling.

De kathodespoel Lc bestaat uit circa 100 windingen dubbel zijdeomsponnen draad van 0.3 mm, gewonden op een houten staafje van circa 1 cm diameter. Deze spoel wordt onder het chassis gemonteerd, zoo dicht mogelijk bij den 10.000 Ω potentiometer. Men kan de spoel ook wikkelen op den 1000 Ω weerstand; het aantal windingen moet dan iets grooter worden genomen met het oog op den kleineren diameter.

Zoals reeds gezegd, bevat de 6A6 twee triodes; een van deze werkt als roosterdetector en de andere als weerstandversterker. De detectorplaatspanning wordt door twee weerstanden in serie, R10 en R11, op de juiste waarde gebracht; de condensator C8 dient om hikken te voorkomen. De plaat van den weerstandversterker wordt door een weerstand van 50.000 Ω aangesloten aan de hoogspanning. De aansluiting van de telefoon is stroomloos gemaakt door een condensator van 0,1 μ F.

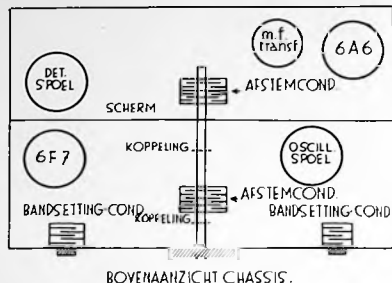
Alle gebruikte weerstanden kunnen van het 1 watt type zijn, terwijl voor de blokcondensatoren inductievrije rolcondensatorpjes kunnen worden gebruikt, behalve daar, waar een micacondensator wordt aangeraden. De aard-aansluitingen moeten bij elkaar worden gebracht en dan aangesloten aan de draaibare platen van de variabele condensatoren. De lampen moeten door middel van bussen worden afgeschermd.

Hoewel het toestel, geconstrueerd volgens het oorspronkelijk schema, alleszins bruikbaar is, hebben wij toch nog een verandering aangebracht, die een belangrijke geluidsvermeerdering geeft. In plaats van de dubbeltriode 6A6 te gebruiken, hebben wij hiervoor twee afzonderlijke lampen genomen, n.l. een triode en een penthode. XG gebruikt hiervoor een 76 en een 42, terwijl ZM de overeenkomstige metalen lampen, n.l. de 6C5 en de 6F6 gebruikt, die het voordeel hebben, dat zij niet extra afgeschermd behoeven te worden en dus zeer weinig ruimte innemen.

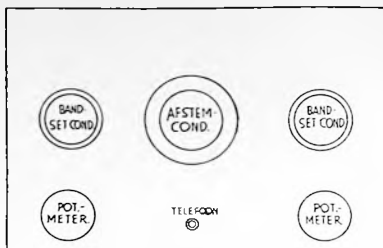
Eenknopsafstemming over iederen amateurband wordt verkregen door de twee 15 μ F draaicondensatoren; de

bandsetting condensatoren zijn 100 $\mu\mu\text{F}$. De beide 25 $\mu\mu\text{F}$ condensatoren worden aan elkander verbonden door een koppelstukje en deze weer door een dergelijk koppelstukje aan den afstemknop,

een Utility. Verder moet het oscillator-gedeelte van het detector-gedeelte worden afgeschermd door een aluminium scherm.

De plaatsing van de onderdelen op het aluminium chassis blijkt uit de bovenstaande tekening.

VOORAANZICHT FRONTPLAAT

De indeling van de frontplaat is hier aangegeven: in het midden de eigenlijke afstemknop, rechts en links daarvan de bandsettingcondensatoren, daaronder de beide potentiometers voor terugkoppeling en in het midden de telefoon jack.

De bandsettingcondensatoren behoeven voor iederen band slechts eenmaal te worden ingesteld, de verdere afstemming geschiedt met den middelsten knop, zoodat werkelijk eenknopsafstemming is verkregen.

GEGEVENS VOOR DE SPOELN.

Deze zijn gewikkeld op $1\frac{1}{2}$ " diameter Hammarlund spoelvormen.

Golflengte.	L1 detector.	L2 oscillator.	L3 terugkoppeling.
80 m	39 w 0,8 mm emaille-draad geen spacie tap op 2 w van onder.	33 w dezelfde draad geen spacie	10 w geen spacie 0,3 mm emaille
40 m	12 w idem gewikkeld over een lengte van ± 3 cm tap op $1\frac{1}{2}$ w v. onder	11 w id. gewikkeld over een lengte van $\pm 2,5$ cm	7 w geen spacie idem
20 m	7 w idem gewikkeld over een lengte van 2,5 cm tap 1 w van onder	7 w gewikkeld over een lengte van 2,5 cm	4 w geen spacie idem
10 m	$3\frac{1}{2}$ w idem gewikkeld over een lengte van 2,5 cm tap op $1/3$ w v. onder	$3\frac{1}{2}$ w gewikkeld over een lengte van 2 cm	3 w idem spatie 2 mm

De voeding kan naar verkiezing al dan niet worden ingebouwd. XG doet

dit wél, terwijl ZM de voeding apart houdt.

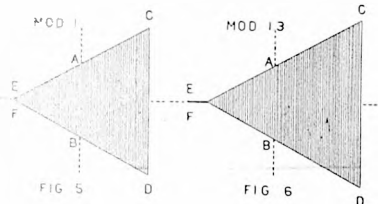
METINGEN MET EEN KATHODESTRAALBUIS DOOR DEN AMATEUR

DOOR

(SLOT)

J. A. G. VAN EVERDINGEN PA_{0EE}

Rapporten van luisteraars zijn voor het bepalen van modulatie diepte waardeels; of de modulatie diepte 10%, 50% of wel meer dan 100% is kan met het oor niet gehoord worden, al meenen sommige amateurs dat ze het binnen één procent kunnen schatten!

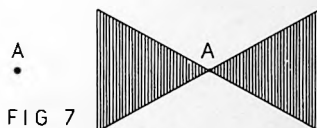
Bij 100% modulatie verandert het trapezium EFCD in een driehoek, de punten E en F vallen dan samen (fig. 5). Bij nog diepere modulatie zal de amplitude de CD nog verder toenemen, EF was echter reeds nul, en blijft nul; aan de linkerzijde vormt zich dus een lijntje als symptoom van overmodulatie (fig. 6). De lijn EC, met A als werkpunt, is te beschouwen als de modulatiekarakteristiek, d.w.z. de Ehf-Ehf karakteristiek.

Is de modulatie niet recht, dan zal deze lijn en ook de lijn FD, die het spiegelbeeld is t.o.v. GH, krommingen of knikken vertoonen. Het meest voorkomend is dat de amplitude CD te klein is, dus dat de lijn naar rechts naar beneden afbuigt; het is het optreden van de z.g. negatieve modulatie. Oorzaken kunnen zijn: onvoldoende excitatie, onvoldoende negatieve roosterspanning, verzadiging der zendlamp (emissie weg of te lage gloeispanning); bij scherm-

roostermodulatie te hoge schermspanning (gezamenlijk moduleren van scherm en plaat de remedie); bij roostermodulatie het optreden van roosterstroom.

Het kan ook voorkomen dat de begrenzings EC, rechts van A, met een ruk omhoog schiet; het in genereeren vliegen van den eindtrap is hiervan meestal de oorzaak. Een geleidelijk omhoog loopen kan door te veel negatieve rooster spanning komen.

Aangezien er meerdere amateurs blijken te zijn, die belang stellen in het werken met onderdrukte draaggolf (niet te verwarren met „controlled carrier”, geregelde draaggolf), geef ik hierbij fig. 7, die laat zien wat daarbij gebeurt.

Zonder modulatie is er ook geen hoogfrequent spanning in de antenne, dus is slechts een stip A te zien; bij moduleren ontstaat zowel door de positieve als door de negatieve pieken een hoogfrequent spanning.

Volledigheidshalve dient hierbij vermeld te worden, dat de beide helften van de figuur hoogfrequent en laagfrequent in tegenfase zijn; dat ze hoogfrequent in tegenfase zijn is niet uit de figuur af te leiden.

Voor de ontvangst van deze uitzendingen moet een draaggolf bijgevoegd worden.

V. In de voorgaande gevallen kwam op de horizontale deflectieplaatjes steeds een sinusvormige spanning te staan. Bij gebruik van een sweeposcillator komt op de horizontale deflectieplaatjes een spanning die telkens lineair toeneemt. Het is zoodoende mogelijk amplitude als functie van den tijd te beschouwen.

Golfvormen worden dus rechtstreeks zichtbaar; om één volle golf, dus één sinus op het scherm te krijgen, moet de frequentie van den sweeposcillator gelijk zijn aan de frequentie van den onderzochten golfvorm; is deze frequentie de helft, dan ontstaan er twee sinussen enz.

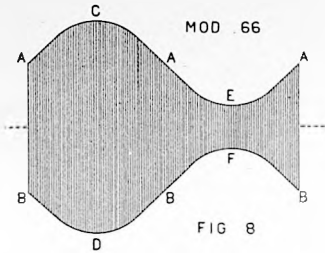
Door een weinig van de onderzochte trillingen toe te voeren aan het rooster van de 885, wordt bereikt dat het beeld stil blijft staan.

Vervorming is op deze wijze gemakkelijker te constateeren en meer sprekend dan onder II; phaseverschuiving is niet meer zoo storend. Bovendien behoeven bij elke meting slechts de verticale deflectieplaatjes verbonden te worden. Speciaal bij het meten met een toonfrequentieplaat is dit een voordeel, daar dan de extra versterker voor het voeden van de horizontale deflectieplaatjes kan vervallen.

Ook is het goed te zien op welk punt der golflijn de vervorming ontstaat; hoogfrequent genereeren in de toppen komt bij een B versterker met parallel geschakelde lampen nogal eens voor; de golflijn vervaagt dan plaatselijk.

VI. Bij hoogfrequenttrillingen is de frequentie steeds vele malen de sweepprequentie; er komen dan zooveel complete trillingen op het scherm, dat dit egaal licht is; men krijgt dus een horizontalen band te zien.

Bij modulatie wijzigt zich de amplitude, en, wanneer de sweepprequentie juist ingesteld is, wordt fig. 8 zichtbaar. De hoogfrequentamplitude op de verschillende plaatsen is direct af te leiden uit fig. 4, vandaar dat bij dezelfde hoog-

frequentiamplitude steeds dezelfde letters geplaatst zijn als in die figuur. De

$$\text{modulatiediepte is weer } \frac{CD - EF}{CD + EF}$$

De golfvorm en modulatie diepte zijn ook op deze figuur duidelijk te zien. In echter vervorming aanwezig, dan staat niet vast dat deze in het hoog-frequent-gedeelte zetelt, alvorens de modulatie gecontroleerd is.

VII. Bij deze laatste twee metingen is de verticale amplitude een functie van de frequentie.

Door het aantal trillingen der sweeposcillator gelijk te nemen aan het aantal omwentelingen van den frequentiemodulator, stemt elk punt op de horizontale as overeen met een bepaalde frequentie. Dit synchroniseeren van den sweeposcillator gebeurt door een contact op de as van den frequentiemodulator te monteeren, dat bij elke omwenteling een positief spanningsstootje op het rooster der 885 brengt.

Bovendien is het nog noodig door een contact de sweeppanning op het horizontale platenstel kort te sluiten gedurende den tweeden halven slag draaiing van het variabele condensator in den frequentiemodulator, daar anders tweemaal dezelfde frequentie zichtbaar zou worden, hetgeen overbodig is, en onnoodig ruimte op het scherm in beslag neemt.

De variabele condensator wordt parallel geschakeld aan den afstemcondensator van den vasten oscillator in de

toongenerator. De platen van dit condensatortje moeten liefst logaritmisch of frequentielineair zijn, daar anders de lage frequenties te veel op elkaar zitten.

Voor het meten wordt de toongenerator, die nu bijvoorbeeld 25 maal per seconde het geheele toonbereik doorloopt, gekoppeld aan de input van een versterker, laagfrequenttransformator, o.i.d. waarvan de toonfrequentie karakteristiek gemeten moet worden.

De sweeposcillator en frequentiemodulator werken beide met 25 perioden. De horizontale as stelt dus de frequentie voor, bijv. 0-15000 en de verticale as de outputwisselspanning, waartoe de verticale deflectieplaatjes gekoppeld worden met de output van het te onderzoeken apparaat.

Zichtbaar wordt dan een horizontaal loopende band, waarvan de hoogste op de verschillende plaatsen overeenstemt met de output op de verschillende frequenties.

VIII. Deze laatste toepassing komt speciaal in aanmerking voor diegenen, die van het afregelen van supers, en meer in het bijzonder de middenfrequent-bandfilters daarin, hun beroep maken.

Echter is het voor hem die eenmaal de apparatuur voor frequentiemodulatie aanwezig heeft weinig moeite, wanneer het noodig mocht zijn, zijn ontvanger op deze wijze af te regelen.

De werkwijze is geheel dezelfde als bij VII; de frequentiemodulator wordt verbonden met den oscillator, bijv. 465 kHz voor de middenfrequentie en tevens voor het synchroniseren met den sweep-oscillator; de verticale deflectieplaatjes komen aan de output der diode.

Aldus wordt op het scherm de afstemkromme als gebogen lijn zichtbaar, echter met de toppen naar beneden gekeerd, daar de diode een negatieve spanning afgeeft. Komt er nog een trap versterking tusschen te staan, dan worden de toppen naar boven gekeerd.

Wat zal Caïro brengen ?

Vele landen willen de reeds zoo nauwe amateurbanden nog smaller maken, — behalve Frankrijk . . .

Wij allen weten, dat in de laatste maanden langzamerhand gevaren zijn komen opdagen, die steeds meer en steeds machtiger onze amateurbanden komen bedreigen. Wij weten allemaal, dat in begin 1938 de groote Radio-Conferentie te Caïro gehouden zal worden, en de afgezanten van vele staten gaan er naar toe met de opdracht, de amateurbanden een goed stukje smaller te maken! — Een oud spreekwoord zegt: „Ondank is 's werelds loon", en dit blijkt wel uit een dergelijke handelwijze meer dan duidelijk. Nu ook bij ons in Europa de amateurbeweging reeds 10

tot 15 jaar bestaat, nu wij bijna kunnen beginnen met geschiedenis te schrijven, en het toch wel iedereen duidelijk geworden is, hoeveel pionierswerk door de amateurs is gedaan en nog steeds wordt verricht (in den laatsten tijd televisie en 5 m werk) zullen eischen gesteld worden, die voor ons absoluut onaanvaardbaar zijn. België b.v. wil de amateurs den 1,7 MHz band volledig onnemen, den 80 m band maar 100 kHz en den 14 MHz band 200 kHz „smal" maken. Finland, Noorwegen en Zweden willen hun amateurs eveneens weg hebben uit den 1,7 MHz band en uit het 3500—3635

kHz-gedeelte van den 80 m band. Frankrijk wil den 1,7 MHz band smaller hebben, maa rdaarvoor den 7 MHz band uitbreiden van 7000 tot 7500 kHz. IJsland gaat zoo ver, den amateurs den geheelen 3,5 kHz band en den 1,7 MHz band te ontnemen, terwijl Italië de 7 en 14 m banden wil reduceeren tot 7200—7300 en 14300—14400 kHz. Wat PTT voor ons eigen land zal voorstellen, weten wij nog niet.

Het is duidelijk, dat het alleen Europeesche landen zijn, die den amateurs hun smalle banden willen ontnemen, en de genoemde voorstellen zullen dan waarschijnlijk ook alleen geldig zijn voor Europa, omdat het natuurlijk volstrekt onmogelijk is, dat Amerika zijn amateurs op een dusdanige manier in den steek zal laten. Het lijkt mij trouwens volkomen onzinnig, de dx-banden hier in Europa smaller te maken, daar door een dergelijken maatregel eventueele storingen toch zouden blijven bestaan door de buiten-Europeesche amateurs, die op den geheelen band mogen werken. Bijzonder onrechtvaardig lijkt mij ook het feit, den 80 m band smaller te willen maken, omdat wij juist daarvoor alle plaats noodig hebben, en dat vooral in jaren, waar zonnevlekkenminima optreden. Men kan ook niet zeggen, dat wij zóó veel plaats hebben op de 10 en 5 m banden, en dat daar ook goede dx-resultaten bereikbaar zijn, omdat het maar al te goed bekend is, dat dit voortkomt uit het naderende zonnevlekkenmaximum, en dat de goede condities op deze frequenties maar zeer tijdelijk zijn.

Vanzelfsprekend zal de I.A.R.U. heel veel voor de amateurs doen op de Caïro-conferentie, en ook de R.S.G.B. is bijzonder actief geweest. Onze Engelsche zustervereniging heeft zoo juist een zeer nauwkeurige berekening gepubliceerd, waaruit duidelijk blijkt, hoe slecht de commercieele stations gebruik maken van hun frequenties. Meestal gebruiken deze stations maar 40 % van hun zendtijd voor traffic, en 60 % worden „gebruikt” voor het ge-

noegzaam bekende uitzenden van „v's”!

Als wij bedenken, dat bijna op elke internationale conferentie — die om de vijf jaar plaats hebben — de amateurbanden een beetje smaller gemaakt worden, en dat er steeds meer en meer amateurs in de lucht komen, dan kunnen wij zonder al te groot pessimisme de catastrofe al zien naderen. Op een mooien dag zal de dank voor onzen pioniersarbeid bestaan in dood en verdwijnen . . . !

Op het oogenblik is het gevaar wel nog niet zóó groot, maar toch hebben wij geen aanleiding tot „blauwoogjes-naïviteit” en mogen niet denken, dat er zeker geen „roovertjes in het bosch” zullen zitten !

Maar nog andere gevaren dreigen. Wij hebben gezien, dat Portugal de amateurzendvergunningen heeft ingetrokken, omdat er burgeroorlog heerscht in het buurland. Maar wij hoegven niet eens zoo in de verte te kijken. Rekening houdende met de onrustbarende verhoudingen in ons werelddeel kunnen er van vandaag op morgen situaties ontstaan, die een algeheel verbod van het amateurzenden of misbruik ervan tot resultaat kunnen hebben. Beide moeilijkheden zijn niet onwaarschijnlijk en ik vind het minder prettig, om aan zoiets te moeten denken.

Nog hebben wij echter den tijd om te bewijzen, dat onze hobby niet enkel en alleen hobby is, maar, in de juiste banen geleid, in staat is aan de maatschappij waardevolle diensten te bewijzen.

PAoBB.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

„OZ”, Nr. 8, 1937; „LA”, Nr. 6, 1937.

Het Augustus Jubileumnummer van „OZ” bevat — naast vele artikelen over het tienjarig bestaan van de „EDR” — een uitstekende beschrijving van den kampzender OZ7EDR. Deze zender, een CO/ECO-PA-PA, is tot in de allerlaat-

ste snufjes duidelijk beschreven. OZ2E schreef een zeer interessant artikel over antennestraling en alles, wat er verder mee samenhangt.

„LA” maakt ons bekend met de moeilijkheden, waar de Noorsche amateurs mee te kampen hadden bij de groote reportage van de motorbootwedstrijden „Rond de Oslofjord”. Hoe zij er tenslotte toch in slaagden, deze reportage — met behulp van den 20 m band „beter dan de omroep” te doen slagen, wordt met trots verteld. — LA1M heeft intusschen een fb QSO met UPOL, het Russische Noordpoolstation gehad.

PAoBB.

QSL (China). No. 5, '37. Hierin een overzicht van wat de radio vanaf 1914 voor de amateurs bracht. Een overzicht van de geschiedenis van de Chineesche Radio Amateur Club.

No. 6, '37. Wisselstroomtheorie, 2 zenderbeschrijvingen en vereenigings-nieuws.

No. 7, '37. Beschrijving van een 30-30 franseiver voor 5—10—20 meter, eerst gemaakt met de 19 (dubbel triode).

B.

QSO (België) Juli '37. 4UF bespreekt het ontwerpen van een LC kring van een eindtrap, en geeft aan het slot een empirische formule voor het bepalen van de gunstigste capaciteit van den tankcondensator, n.l. C in $\text{mmfd} =$

$$\frac{\text{plaatstroom in mA}}{\text{}}$$

$$\text{plaatsp.} \times \text{freq. in megacycles}$$

waarin:

$K = 2600$ voor 1 lamp cw.

$K = 5200$ voor 1 lamp fonie.

$K = 650$ voor 2 lampen push-pull cw.

$K = 1300$ voor 2 lampen push-pull fonie.

4VD vervolgt zijn artikel over H.F.-versterkers, o.a. bespreekt hij de koppeling van kringen.

4EG beschrijft een frequentiemeter.

4VD geeft een beschrijving van een 5 m ontvanger met geruischeliminatie.

Aug. '37. 4HS geeft een beschrijving van zijn onlangs gedaan zendexamen, terwijl 4AG en 4AW een beschrijving van hun zenders publiceeren.

GI.

Old Man (Zwitserland) Juli '37. Op 15 Aug. van 7—13 u. M.E.Z. zal de Nationale bergdag gehouden worden, waarbij de portabele stations op een hoogte van minstens 1000 m boven zeespiegel opgesteld moeten worden, waarvan de laatste 300 m hoogteverschil te voet af te leggen, alles door 1 man gedragen!

Ing. Luchsinger brengt een artikel over de invloed van atmosferische storingen op de radio-ontvangst.

„Een eigenaardig verschijnsel”.

Toen ik Zondagnmorgen den 19den Juli op den 20 m band luisterde naar een Amerikaan met fone (het was ongeveer 11 uur A.Z.T.), begon plotseling PAoBE een CQ te geven met sigs. Nu is zijn QRA ongeveer 200 m van het mijne verwijderd, en ik luisterde met een I-V-2, zoodat die voor de helft van den band dicht ging. Nu hoorde ik, als BE een signaal gaf door het kleine rimpeltje dat op zijn sig zat, duidelijk stukjes kerkmuziek, eerst draaide ik toen de U.K.G. broadcast banden door, maar daar werd geen kerkmuziek uitgezonden. Toen zette ik de bcl doos aan, en daar werd voor Hilversum op 301 m inderdaad kerkmuziek uitgezonden, en deze bleek dezelfde te zijn, als welke ik op BE's rimpeltje hoorde. Mijn U.K.G. ontvanger stond hierbij dus buiten genereeren. Is dit het Luxemburg effect, of een of ander cross-modulation? Wie kan mij hierop een antwoord geven?

H. DE WAARD, R88.

HOE IS DX?

De voorspelling, dat het DJDC een succes zou worden, is uitgekomen. De Yanks waren, in tegenstelling met verleden jaar, goed ingelicht, zoodat alles een vlot verloop had. Het was zoo nu en dan net of de ARRL een contest hield. Zelfs de buiten-den-band-werkers waren aanwezig. Dat geeft zoo het idee van een hordenloop, waarbij enkele deelnemers buiten de horden om (in dit geval de QRM) loopen. Een PA-ham, die nogal actief was, zat den heelen wedstrijd zelfs op 14430 kHz oftewel 50 kHz hooger dan hij uiterlijk mag zitten. Voor hem is er dus nog de attractie aan verbonden of hij wel of niet gediskwalificeerd wordt. . . . W7GGG, Zuckerman, M. A. Hynds Building, Cheyenne, Wyoming maakte over de 100 Europa QSO's tijdens het DJDC. Zijn freq. zijn 14280 en 14380 kHz. W6LXI vertegenwoordigde Utah. Freq. 14080 kHz. Tegen 5 uur GMT zijn ze te werken als de condx gunstig zijn. . . . XZ2DA, een door WG en VT gehoord stn, blijkt zijn QRA te hebben in Burma. De landenletter van Burma is veranderd van VU in XZ om verwarring met Br. Indië te voorkomen. . . . 9 Districten in USA vindt TY niet genoeg en werkte daarom eenige weken geleden W10XDA. Dit is de schoener Morrissey van de Bartlett expeditie naar Groenland. Zoowel met sleutel als met fone werkt hij met de hams. Freq. abt 14275 kHz. Een dagelijksche sked wordt onderhouden met W2OJ. . . . Mozambique is de laatste weken vertegenwoordigd door CR7RB, CR7AU en CR7AW. Freq. van alle drie abt 14250 kHz. Een nieuw land zal voor velen FQ8AB zijn op 14300 kHz. Komt 's avonds met een t9 toon door. Op ongeveer dezelfde freq. zit ook FR8VX, die op denzelfden tijd te werken is. VQ3ALT had een QSO met PA-land met 5 watt input. QRA is Dar es Salaam. . . . Wat is een golvenmixer? Dat is EE. Hij ontvangt WG op 56 MHz.

XG en GN elk op een aparte super op 3½ MHz. Doet er verder wat decibels uit zijn eigen mike bij en zendt het vervolgens op 3½ MHz uit. Daar alle vier duplex kunnen werken, ontstaat er zoo een multiplex verbinding, waarbij allen tegelijk kunnen spreken en luisteren. . . UN heeft al eenige weken lang een dagelijksche sked op fone met VK2XU. Deze komt hier 's morgens soms r8 binnen, hoewel zijn input maar 28 watts is. Hij werkt dan ook met een reflector. Door UN werd ook nog gefoond met K6OQE. Goede fone sigs op 28 MHz werden in USA ontvangen van FB en IDW. Aardige fone dx is XE2FC VK3 PE, VK3QR, W5ZS, VS1AI, ZT2B en FB8AH. . . . Door de ARRL wordt een nieuw certificaat uitgegeven, n.l. dat der „Dx Century Club“. Men kan lid worden, als men door QSL crds bewezen kan, dat men met 100 of meer verschillende landen gewerkt heeft. Landentelling volgens QST Jan. 1937. Aanvraag voor lidmaatschap kan al geschieden met 75 crds. Hadden we nu alle crds maar binnen! . . . BE werkte een nieuw land door K6EO te QSOen. QRA is Button, 243 A Saratoga Rd, Honolulu T. H. Het QRA van XU8JY en XU8TN is China Radio Club, Hangchow. Er zijn anders weinig Chineezen in de lucht, althans hams, in tegenstelling met de Japs. Actief zijn daar nog steeds J2CC, J5CC, J6DU en J8CF. . . . Door KZ is reeds meerdere malen gemerkt, dat op 7 MHz tusschen 2.30 en 3.30 GMT er een piek optreedt in de ontvangst van W6, terwijl tusschen 5 en 8 GMT de meer normale ontvangst van W6 plaats vindt. Ook schijnt het volgens hem en CN, dat de condx op 7 MHz wat gunstiger worden. . . . HS1BJ, HS1RJ en HS1PJ, die hier nog al eens gewerkt worden, zijn geen aparte stns, doch drie zenders met elk een afzonderlijke call van één amateur in Bangkok.

PAoGN.

DE „PIET HEIN” EN DE RADIO-AMATEUR

Ons lid ex-PAoCF schrijft ons de volgende interessante gebeurtenis.

Zooals U misschien in de dagbladen gelezen zult hebben, lag het Prinselijk jacht de „Piet Hein” in Kampen voor anker. Daar de machinist, die tevens belast is met de bediening der radio zend- en ontvangerinrichting geen verbinding kon krijgen met Scheveningen Radio, besloot men de hulp in te roepen van een zendamateur. Via den commissaris van politie werd ondergeteekende opgebeld, en in z'n „functie” van electrotechn. stud. en radio zendamateur verzocht zich naar de „Piet Hein” te begeven.

De inrichting — een normale telefonie installatie, zoals er zich ook aan boord van verschillende visscherschepen bevinden — bleek geheel in orde, alleen miste de machinist de noodige routine om onder minder gunstige omstandigheden een goede verbinding in stand te houden.

Daar onderwijl de Prins en de Prinses

zouden komen, besloot men Z.K.H. te vragen of ondergeteekende de tocht mee mocht maken. Dit bleek direct goed te zijn, en zoodoende heeft ondergeteekende de eer gehad één dag als marconist van de „Piet Hein” te fungeeren.

Direct nadat het jacht de IJssel afvoer naar zee, werd een verbinding gemaakt met Scheveningen Radio.

De ontvangst was in het begin r5 QSA4 (rcvr 1-v-2), maar werd gaandeweg beter, en 's middags op zee ter hoogte van Enkhuizen was de sterkte r8 en werd geen woord gemist.

Z.K.H. Prins Bernhard heeft persoonlijk enkele gesprekken gevoerd en was zeer tevreden over de inrichting. De zender werkte uitstekend en werd steeds goed ontvangen. Dat in het begin de ontvangst te wenschen overliet, moet gezocht worden in de positie van het schip en de afscherming door de IJsselbrug.

Nu oms pse hw ? Je moet maar boffen niet ?

OFFICIELE MEDEDEELINGEN

QRA's van PK-Amateurs.

Op het Traffic Department werd een lijst ontvangen met de adressen van alle PK-amateurs. Tevens komen hierop voor de PK's, die hun WAC verkregen. Het zijn de volgende: 1930: PK3 BM; 1931: PK1BQ en PK6AJ; 1932: PK1JK en PK4JD; 1934: PK1BO; 1935: PK1GW; 1936: PK1MX, 1MD, 1MO, 2HD, 3MP, 3ST en 4AU. Hierbij zij nog vermeld, dat PK1MX en PK4AU het fone-certificaat verkregen en PK3ST zowel fone als telegrafie.

WAC-Certificaat.

Door om Wijkman, PAoIDW, werd het fone-WAC-certificaat aangevraagd. Fb om en vy congrats! De gewerkte stations waren EA4BW, VU2CQ, CN8 AA, PK1GL, LU1EX en W3CM.

5 meter proeven.

PAoBN verzoekt ons mede te deelen, dat hij op Zaterdag 25 September a.s., tegelijk met de luchtbeschermingsoefeningen, proeven wil doen op 5 meter. Hij heeft daartoe de beschikking gekregen over den Waterloren te Oosterbeek, die 36 m hoog is. Het werkschema volgt hieronder:

16.00—16.30 QSO met auto LBD.

16.30—17.00 QSO met PA, ON etc.

17.00—17.30 QSO met auto LBD.

17.30—18.00 QSO met PA, ON etc.

18.00—18.10 CQ met codewoord, speciaal voor luisterstations.

18.10—19.00 QSO met PA, ON etc.

QSL- en rapportkaarten over deze proeven kunnen gezonden worden direct aan PAoBN of aan het QSL-bureau der N.V.I.R., Postbus 400, Rotterdam, hetwelk voor doorzending zal zorgdragen.

Europa-wedstrijd 1937.

Begin September hadden zich de volgende deelnemers opgegeven: PAoCN, PAoRF en PAoQZ. Kom om's, er moeten er meer komen. De wedstrijd gaat in ieder geval door, omdat er een wiselbeker op het spel staat!

ARRL en 28 MHz WAC.

Tot nu toe heeft de ARRL geen speciaal certificaat uitgegeven voor amateurs, die ook op 28 MHz hun WAC gehaald hadden. Er is echter zooveel vraag naar een zoodanige vermelding, dat de ARRL besloten heeft een zegel te verstrekken aan ieder, die ook op 28 MHz WAC is. Voor PA zal het Traffic Department zich hier mee belasten. Hij, die zoodanig zegel wenscht te ontvangen, sture zijn kaarten ter verificatie aan het T.D., dat voor verdere aanvraag zorg zal dragen.

Z.K.H. Aartshertog Anton van Oostenrijk over UKG-Techniek.

Zooals bekend, vond kort geleden te Weenen het „Internationale Kongress für Kurzwellen in Physik, Biologie und Medizin" plaats, waar ook Z.K.H. Aartshertog Anton het woord heeft gevoerd. Aartshertog Anton is president van onze Oostenrijksche zustervereniging (Oesterreichische Versuchsverband), en is tevens zelf actief amateur.

PAoBB.

DX-Century-Club.

Het ARRL Communications Department kondigt aan, dat het een nieuwe onderscheiding uitreikt aan iederen amateur, die voldoende bewijs kan leveren, dat zijn station in verbinding is geweest met 100 of meer verschillende landen. Deze onderscheiding zal bestaan in een aantrekkelijk bewijs van lidmaatschap van de bovengenoemde Club. Verder bestaat het plan om iedere maand in QST een lijst te geven van alle actieve amateurs, die 75 of meer verschillende landen hebben gewerkt en dit natuurlijk

weer voldoende hebben kunnen aantoonen. Worden dan verdere landen gewerkt en worden bevestigingen hiervan ontvangen, dan kunnen deze worden ingestuurd. Het totaal van gewerkte landen wordt dan telkens in het volgende nummer van QST veranderd. Bereikt een station op deze manier de 100 landen, dan wordt het automatisch lid van deze Club en krijgt de opr. het bewijs van lidmaatschap toegezonden.

De volgende vereischten dienen voor het verkrijgen van het lidmaatschap in acht genomen te worden:

1. Alle verbindingen moeten gemaakt zijn met stations, die werken in de amateur-banden en die amateur calls gebruiken.

2. Alle verbindingen moeten plaats hebben met „land-stations", verbindingen met schepen gelden niet mee.

3. Al deze verbindingen moeten gemaakt worden, of uit hetzelfde district, of uit hetzelfde land, wanneer dit niet in districten is verdeeld. (Deze bepaling is voor PA dus van geen belang).

4. De officiële ARRL landenlijst, zooals deze heeft gestaan in QST van Jan. 1937 zal gebruikt worden om vast te stellen, wat de afzonderlijke landen zijn. (Deze lijst is aan de Redactie ter publicatie opgestuurd en zal ook binnenkort in CQ verschijnen).

5. Voor het geval, dat men een land heeft gewerkt, dat nu niet meer bestaat, telt dit toch mede, wanneer de ARRL ten tijde van het bestaan, dit als een afzonderlijk land erkende. (Zooals bv. TS4).

6. Bevestigingen van ieder QSO moeten worden ingestuurd. Logs van dx- of andere wedstrijden gelden niet.

7. Voor het maken van de verbindingen is geen tijd bepaald, alleen moet men steeds in hetzelfde district of land gewoond hebben en vandaar uit de QSO's gemaakt hebben. Ook moet men gewerkt hebben met dezelfde licentie, de call mag echter wel veranderd zijn.

8. Het lidmaatschap en de vermelding in QST staat open voor ieder actief amateur.

Voor Holland zal het T.D. zich hiermee belasten. Men sture dus zijn kaarten van 75 of meer QSO's aan het T.D. onder bijvoeging van voldoende porto voor terugzending. Natuurlijk kunnen behalve kaarten ook QSO-bevestigingen per brief ingestuurd worden. Luisterrapporten gelden evenwel niet.

Nu om's, wie is de eerste, die laten we voorloopig zeggen 75, bevestigingen instuurd ?

QSL Bureau.

Behalve de reeds in voorgaande CQ's genoemde hams, dienen ook de volgende genoemd te worden bij hen, die de kaarten welke zij ons ter doorzending doen toekomen, reeds zelf in binnen- en buitenland sorteeren door het aambrengen van een bandje of anderszins: zelfs sorteeren velen hun kaarten op W-district en op land ! Dat is hamspirit ! Wij danken jullie voor de medewerking BE — JX — KN — KV — LR — NP — RF — SI — SS — XT.

QSL Bureau.

Tien jaren E. D. R.

Onze Deensche zustervereniging, de „Experimenterende Danske Radioamatorer“, vierde in Augustus haar tienjarig bestaan, en de Nederlandsche amateurs feliciteeren hun OZ-broeders van harte met dit jubileum.

Wij actieve amateurs hier in Nederland weten, dat de Deensche stations altijd tot de besten in den aether hebben behoord en ook vandaag is dit nog zoo.

Wij willen niet nalaten, om van deze gelegenheid gebruik te maken en de OZ-hams bedanken voor de vele mooie QSO's, die tusschen Denemarken en Nederland zijn gemaakt.

Wij wenschen de „EDR“ een voorespoodige toekomst — moge de vriendschap tusschen „OZ“ en „PA“ nooit eindigen !

PAoBB.

Het Deensche Amateur-Zomerkamp — een volledig succes !

Omroepreportages over de Deensche en Duitsche zenders, een eigen, dagelijks uitgezonden kampprogramma, bezoekers uit Zweden, Noorwegen, Engeland en Duitschland, veel lucht, licht, water en hamspirit in groote hoeveelheden, dit zijn de feiten, die geen van de kamp-deelnemers ooit zal vergeten.

Een imponent tentenkamp, opgebouwd te Genner-Strand in Zuid-Jutland, was een kostelijke week lang het centrum van de „high frequency hobby“. Een speciale zender (59-RK23-T55, vangrooster gemoduleerd) zorgde — naast vele portables — voor de verbinding met de buitenwereld. PAoBB was het eerste nietdeensche station, dat gewerkt werd, en een voor een kwamen onze Deensche vrienden voor de mike, om groeten over te brengen aan de Nederlandsche amateurs.

NVIR-leden, hoe vinden jullie het idee van een Europeesch amateurkamp in Juli 1938 ?

PAoBB.

14 MHz band

Bandmanager: PAoMF, J. H. van Dijk, Hoofdweg 381 III, Amsterdam W.

Tijdvak 7 Aug.—7 Sept. 1937.

Dit tijdvak heeft zich gekenmerkt door het optreden van sterk afwisselende condx.

Naast tijden, waarin de gansche wereld te werken was, traden diepe inzinkingen van verschillende tijdsduur op. Zoo meldt R248, dat van 22 Aug. tot 's morgens 23 Aug. de condx voor golven beneden de 30 m slecht waren, terwijl zeer sterke en snelle fading optrad. Dan volgt weer een aantal

dagen met goede condx. PAoBE werkt in dien tijd met alle continenten, meerendeels met fone. 's Nachts tijdens het 5 m relay was er weer slechte 20 m ontvangst, welke daags daarop echter, onder het optreden van dezelfde fadingsverschijnselen steeds beter werd om na een etmaal weer maximaal te zijn. „Fonende W's kwamen keihard uit den luidspreker". Tot het eind van dit tijdvak zijn de condx vrij goed gebleven.

De Europa condx waren dezen keer eens minder goed, en ook zeer afwisselend. De Afrikanen komen steeds beter door. Het aantal gelogde PY en LU stns is groot. Japan was ook dit tijdvak weer te werken terwijl op het eind van Aug. alle W districten, VK en ZL 's morgens fb waren te QSO'en.

PAoRF werkte XTF5Q, welk station naar hij schrijft zich op Noordland bevond.

Moesten de condx van dit tijdvak in een lijngrafiek worden uitgezet, dan zouden we een zeer grillig geval krijgen.

Opmerkelijk is het groot aantal gelogde PA's, hoewel dit stellig mede verband houdt met het feit, dat niet minder dan 8 rapporten uit verschillende deelen des lands werden ingezonden. Het is fb ok om's!! Vy ths! Wie sluit zich nog meer bij onzen kring van 20 m waarneemers aan? Er is nog plaats genoeg; wordt medewerker!

Gehoorde landen: CE — CM — CN — CR7 — CT1.2 — CX — D — ES — F — FA — FB8 — FM8 — FP8 — FT4 — G — GI — GM — HA — HB — HC — HH — HP — HS — I — J — K4 — KA — LA — LU — LY — OA — OE — OH — OK — ON — OZ — PA — PK — PY — SM — SP — ST — SU — SV — TF — U — UK — VE — VK — VP2.6 — VQ3.4 — VS7 — VU — W — Y1 — YR — YT — YU — ZB1 — ZE1 — ZL — ZS — ZU.

Gehoorde PK's: I BO — I MF — I MG — I ZZ.

Gehoorde PA's: AD — AI — AZ — BE — CA — CE — CX — DC — EC — FF — JA — JJ — JV — KW — KZ — MQ — NA — NP — NP — QF — QZ — RF — SD — TSK — WN — XF.

Lijst van medewerkers: R001 — R197 — R208 — R248 — oBE — oRF — oSD — oTSK.

De 3.5 MHz band.

Bandmanager: PAoSS, Rosegracht 10, Terneuzen.

Tijdvak 7 Aug.—7 Sept. 1937.

Doorlopend is in dit tijdvak bewezen welke groote waarde wij moeten hechten aan deze, ten onrechte wet een zoogenoemde, „kletsband". Hoe hebben na de nachte-

lijke dx prestaties in de DJDC kanonnen als GN, JMW en JJ niet geprofiteerd van de gemakkelijke, altijd rake, manier om hun QTC kwijt te raken! Wat hadden de „preliminaire besprekingen" in casu het 5 m relay niet aan porto gekost ware de 3.5 MHz er niet geweest? En dan onze portables, waarbij ons landje nog steeds de kampioen van het continent is! Wel is waar komt er „concurrentie"; zoo waren er dit tijdvak Belgen en Duitschers.

De „portable prijs" in dit tijdvak verdient PAoMC die als XPAoMC met het s.s. „Burmania" van den veerdienst Harlingen-Textel de heen- en terugreis maakte en daarbij steeds met fb fone in QSO bleef met eenig Noorderlingen.

Als nasleep van het 5 m relay legden wij eenige PA's die hun toongenerator aan den 80 m tx gebonden hadden. Een vaak gehoorde ham is LX1AQ; jammer dat zool'n QSO voor een PA „taboe" is. De Europa condities vlogen vooruit. Te 14.30 A.Z.T. al daverende QSO's met OK, HA en ES. Ook de representanten van Uncle Sam z'n 's morgens te 7 ure nog met middelbare input te werken.

Gehoorde landen: CT — D — EI — ES — F — FA8 — G — GI — GM — GW — HB — I — LA — LX — OE — OH — OK — ON — OZ — PA — SM — SP — U — VE1 — W1, 2, 3, 4, 8 en 9 — YM — YR — YU.

Gehoorde PA's: AB — AC — AD — AG — AM — AN — ANI — APX — AQ — AU — BA — BB — BF — BN — BT — BU — CM — CN — COR — CX — DA — DC — DG — DK — DM — DO — DW — EA — EE — FB — FE — FM — FN — FO — FV — GA — GB — GI — GM — GN — GR — GRA — GS — HD — HJ — HN — HR — HVV — HW — ID — IL — IR — JAS — JJ — JMW — JP — JR — JU — JX — KK — KL — KP — KSK — KT — KX — LF — LG — LJ — LK — LR — MAX — MC — MDW — MP — MT — MW — ND — NR — NZ — OE — OUA — PA — PBK — PIM — PN — RB — RF — RG — ROB — SA — SF — ST — SJ — SS — ST — TH — VM — VO — WF — WG — WH — WI — WK — WM — WR — XA — XJ — XL — XR — XS — XT — XZ — ZK.

Gehoorde portables: XPAoBN — XPAoHD — XPAoJK — XPAoJW — XPAoKG — XPAoLR — XPAoMC — XPAoMF — XON4AA — XON4XX — D4SYX — DYEUX.

Bijzondere calls: PA1RCD.

Aan dit rapport werkten mede: PAoGRA — Sj — XJ — XT.

Afd. Centrum.

Eerstvolgende bijeenkomst Donderdag
7 October in Hotel de Rading. Secr.

Afd. Groningen.

De eerste bijeenkomst in het nieuwe seizoen is op Donderdag 23 September in Cafe Smaas. Aanvang 8 uur.

Gerekend wordt op aller opkomst, daar het programma voor de a.s. winter wordt vastgesteld. P.AoG.N.

Afd. Haarlem.

Secr. Rijksweg 490, Santpoort.

De vosnacht op 22 Aug. j.l. is door zeer mooi weer begunstigd, hetgeen voor onze gang zoo langzamerhand traditie begint te worden.

Is men meestal geneigd den vos te zoeken in een eenigszins afgelegen of verborgen cafe, dan was dit nu niet het geval, daar hij zich midden in de bebouwde kom van Santpoort bleek te hebben gevestigd.

Vele jagers moesten ondervinden dat het zoeken in zulk een terrein meerdere moeilijkheden kan brengen.

Het was een geslaagde dag, alleen jammer dat het aantal Amsterdamsche deelnemers zoo gering was.

Binnenkort zullen drie onzer leden hun intrede in het aetherverkeer doen nl. P.Ao V.D., XL en XW, waarbij hun succes wordt toegewenscht.

Vol moed gaan wij thans het nieuwe radioseizoen weer in.

HET BESTUUR.

Centrum Velddag 21-22 Aug. 1937.

Wij wilden ditmaal eens een velddag hebben met water en kozen daarom Loosdrecht als onze kampplaats. Dat we echter zóveel water zouden krijgen als Zaterdagmiddag ons deel werd, lag niet in de bedoeling. De voorttrekkers, die zoo verdienstelijk meehielpen om zender, antenne en tent op te tuigen, kunnen daarvan meepraten en KG, die nota bene de leiding had was bang voor volkomen inundatie en ging maar in z'n echte QRA maffen. Toch hebben de overblijvende dapperen, DC, IR en onze gast HR uitstekend gepit, zoo zelfs dat HR zich nog om elf uur stond te scheren

om gauw klaar te zijn voordat de yl's en yw's op het toneel verschenen.

Velen, die hun bezoek aangekondigd hadden, bleven maar thuis afgeschrikt door den regen op Zaterdag, maar langzamerhand beterde het weer zich om er tenslotte een stralenden Zondag van te maken. Het eenvoudige, maar keurig werkende zendertje dat door AD volgens het schema in CQ No. 6 was gebouwd, deed het uitstekend. Menig QSO werd gemaakt door de verschillende operators, zoowel met sigs als met fone (men heeft mij zelfs verteld AZ voor de mike gezien te hebben, maar dat kan niet waar zijn!) en één van de aardigste verbindingen was wel die met den Penningmeester, die er niet met de kas, maar met een portable, NP, mitsgaders ow's „vandoor gegaan" was en zich, na ons reeds in onze nachtrust gestoord te hebben — en daarna hard weggelopen te zijn hi l ergens in de hei verstopt had.

Ter afwisseling had KG een watersteekspel op touw gezet, dat bijzonder in den smaak viel. Net zoolang werd in twee roeibooten met lange bamboes gemanoevreerd, tot één der beide rivalen tot groote hilariteit van de toeschouwers, (onder wie nog wel andere dan NVIR leden!) te water geraakte, daarbij al of niet „geholpen" door z'n roeier. Hulde aan yl JM, die als eenige vrouwelijke deelnemer dapper streed. AZ was tenslotte de overwinnaar in den eindstrijd.

Vooral aan den geïmproviseerden lunch werden vele oude vriendschapsbanden weer versterkt en nieuwe aangeknoopt. Dat is toch eigenlijk het doel van deze dagen, niet in de eerste plaats de radio zelf. Velen hadden nog een grooten afstand af te leggen, daarom werd, tot spijt van menig- een, betrekkelijk vroeg het kamp opge- broken, maar voldaan gingen we huistoe! Echter niet nadat AX nog trachtte tot dank voor het aangenaam verpozen met z'n bumper een appelboom „achterover te drukken", hetgeen tot schade van het spat- bord van 's mans nieuwe slee niet gelukte.

Dank aan allen, die hebben meegelopen dezen dag te doen slagen! Wie helpt ons aan een goed idee voor den velddag 1938?

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid der Redactie).

Doe mee!

Toen ik in het juli-nummer van CQ las, dat er weer een Europa wedstrijd in den maak was, meende ik hierover een woordje te moeten zeggen. Dus klim ik in m'n pen en steek van wal. Vast staat, dat ik ook dit jaar weer zal meedoen, evenals vorige jaren; maar hoe komt het toch, dat er voor dezen wedstrijd zoo weinig belangstelling is? Geldt hier het spreekwoord: onbekend maakt onbemind? Heusch, ik kan U aanraden, eens mee te doen! In de eerste plaats kost het niets, dat is al een voorname factor, hi! In de tweede plaats kan men het 's avonds doen, zoodat iedereen in de gelegen- heid is, deel te nemen. Ten derde is het een goede oefening voor hen, die nog niet zoo- veel „operating practice" hebben, en ten vierde is het heusch niet noodig, dat U een zoo veel traps super de sup x-tal zender heeft. Zelf nam ik vorig jaar in m'n eentje deel aan de wedstrijd met een 20-25 watt zenderij (Mopa); en als ontvanger deed een 1-V-1 dienst, die in al z'n voegen kraakte. Vanwege den ouderdom, hi! Toch werd ik nog een goede vierde, ondanks het feit, dat ik ongeveer drie kostbare wedstrijd-uren niet aanwezig kon zijn.

En dan moet U niet denken: och, ik doe niet mee, want ik win met m'n 10 watts Hartley toch niets! Dat is natuurlijk ook een standpunt; maar bekijkt U het liever van den anderen kant, en redeneer als volgt:

Er is er maar één, die den eersten prijs wint; maar als ik dat niet ben, is het niet erg! Ik zal m'n best doen, en zoo goed mogelijk werken om een eervolle plaats te bezetten! Ziet, om's, dan stelt U zich op een sportief standpunt, en als U zóó den wedstrijd be- kijkt, zult U eens zien, wat voor een onge-

kend gezellige radioweek U zult meemaken.

Want dat er spanning in zoo'n wedstrijd zit, dat weet U nu nog niet, dat voelt U alleen aan, als U in werkelijkheid meedoet.

Laten dus de sportieven onder ons (en zijn we dat niet allemaal?) vooral deel- nemen, zij zullen er geen berouw van hebben.

Poets dus Uw 10 watt Hartley met het oude „T.B. 04-tientje" goed op; of wel Uw 3 trapsche kristal gestuurde zender met z'n 50 op de R.K. 20; haal de losse contacten uit uw 1-V-1 of 12-lamps super en... doe mee! Zet uw tanden op elkaar, en zie eens, hoe ver U het kunt schoppen! Zend te zijner tijd een kaartje met codes aan het T.D. en de zaak wordt o.k.

Zullen we dus afspreken, dat er minstens 50 hams deelnemen aan dezen mooien wed- stried! Dan ben ik tevreden.

PAoDS.

HAM-ADS.

Te koop: zoo goed als nieuwe Philips psa's twee No. 372 f 3.- per stuk, een No. 3002 f 4.- per stuk. Niet franco na ont- vangst giro (295448) of postwissel aan A. H. M. Staring, (PAoSG), Gosterhout, N.-Br.

Te koop gevraagd door R-278, Kamstr. 8, Helmond, een conus voor el. dyn. Speaker 8½ inch. Niet te duur s.v.p.

Te koop: 3 Blokcond., 1 mfd, 3000 volt (Philips) per stuk f 1.75 excl. vracht. PAoHR, K. v. d. Bergelaan 67a, Hillegersb.

Te koop: R.I. coupling-unit, midden- trafo 1:4 m ing. strooml. schak. f 4.-; Ferranti uitgangs- of modul.-trafo's OPM 2, verh. 3:1, 5:1, 7.5:1 f 6.- en OPM 3, verh. 9:1, 15:1, 22.5:1 f 6.50. P. de Graaff, Bentinckstraat 34, Den Haag.

Aangeb. Philips 1 E4280 f 1.50, 1 E428A f 1.50, 1 E408V f 1.-, 1 B424 f 0.75, 1 C453O f 1.-, alle weinig gebruikt; 1 E428O f 2.50, 1 AL2 f 2.50, 1 F460 f 2.50, 1 E443V f 3.50, 2 EZ1 f 2.50 p.st., 1 T1060 RR. f 10.-, laatste 7 abs. nieuw. Toez. rembours excl. vracht. Ook bod ineens.

PAoIDW.

Te koop: 110 R-kaarten in goeden staat. Franco toezending na ontvangst van f 1.25 op giro 114879 van W. J. Daan, Amsterdam. Oorspronkelijke waarde f 1.80.

EVERY RADIO TUBE -- PART -- UNCONDITIONALLY GUARANTEED..

UNCLE DAVE'S

RADIO SHACK

356 BROADWAY, ALBANY, N.Y. "HAM STUFF!"

**DE NIEUWSTE THORDARSON TRANSFORMATOREN
VOOR AMATEURGEBRUIK, voor 110-120 V 50-60 per.**

HOOGSPANNINGSTRANSFORMATOREN:

T-16P00—650 V de 200 mA	netto	\$ 3.96
T-16P01—1250 en 1000 V de 300 mA	"	7.30
T-16P02—1250 en 1000 V de 500 mA	"	12.60
T-16P03—1800 en 1400 V de 300 mA	"	11.40
T-16P04—2000 en 2000 V de 300 mA	"	13.95

LEWINGEN CHOKES:

LC20—200 mA	netto	\$ 2.05
LC21—300 mA	"	3.00
LC22—500 mA	"	5.40

LEWINGEN DOORSPOELEN:

T-16C20—12 beertes 200 mA	netto	\$ 2.05
T-16C21—12 beertes 300 mA	"	3.00
T-16C22—12 beertes 500 mA	"	5.40

GLOEIESTROOM TRANSFORMATOREN:

T-16F10—2.5 VCT 10 A.—7500 Volts isol.	netto	\$ 1.65
T-16F12—5.25 VCT 13 A.—2000 Volts isol.	"	2.10
T-16F14—7.5 VCT 8 A.—2000 Volts isol.	"	1.95
T-16F16—10 VCT 8 A.—2000 Volts isol.	"	2.40

Wij hebben voorradig een volledige serie THORDARSON TRANSFORMATOREN voor alle doeleinden. Catalogus op aanvraag.

De nieuwe PEERLESS AMATEUR ZENDERS MODEL 1938 zijn ter verzending gereed. Deze serie bevat o.a. het model PDX, hetzelfde toestel als de 40 DX doch voorzien van telefonie met Heisingmodulatie; verder nog 100, 300 en 600 watt modellen. Volledige beschrijvingen met prijzen op aanvraag.

Nieuwe lage prijzen voor TRIPLETT THERMOKOPEEL Ampèremeters 0—1 en 0—2.5 A. Speciale prijs geheel compleet \$ 6.66

De 1938 HALLICRAFTER's SUPER SKYRIDER Model SX-16 is nu verkrijgbaar. COMPLETEET met lampen, kristalfilter en luidspreker \$ 126.50

UNIVEX 8mm CINE CAMERA \$ 9.95

Beschrijving hiervan en van andere kino-accessoires zoals 8 mm projectie-apparaten, 16 mm camera's enz. worden gaarne toegezonden.

KWARTZ KRISTALLEN

PEERLESS 40 mm kristallen ongemonteerd per stuk	\$ 1.95
idem 80 m kristallen	1.45
BLILEY kristalhouder	0.95

BLILEY KRISTALLEN

BS-3 40 & 80 m gemonteerd	\$ 3.95
-------------------------------------	---------

LD-2 40 en 80 m idem	\$ 4.80
HF 20 m idem	6.50
KEMCO BUG automatische sein- sleutel: Special	4.95
MAC KEY	7.95
SHURE Bros Model 703-S kristal microfoon met inbegrip van tafelstandaard, netto	16.17

Telegram-Adres „UNCLE DAVE”.

KORTEGOLF TECHNIEK VOOR DEN AMATEUR

DERDE DRUK

Het examenboek der N.V.I.R.

Prijs f 2.25 gebonden
(Ook voor niet-leden)

Te bestellen door storting van
dit bedrag op giro 10448 van de
leider van het Verkoopbureau:

dhr. J. THISSEN, Nassastraat 36, Venlo.

ALLE ONDERDEELEN VOOR HET
MODERNSTE **UNDY**

ULTRA KORTEGOLF — VOORZET APPARAAT

GOLFLENGTEBEREIK:
10 TOT 150 METER

DOOR BIJLEVERING VAN EEN CHASSIS
KAN IEDERE LEEK HET MONTEEREN
VERKRB. BIJ ELKE RADIOHANDELAAR
N.V. RUSO. TEL: 555070 SCHEVENINGEN